

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

MESEČNI PRILOG "SOKOLSKO SELO"

Čuvajte Jugoslaviju!

Izlaže svakog petka — Godišnja pretplata 50 Din — Uredništvo i uprava nalazi se u Učiteljskoj tiskari, Frančiškanska ulica broj 6, telefon broj 2177 — Račun poštanske štedionice broj 12.943 — Oglasi po ceniku — Rukopisi se ne vraćaju

Ljubljana, 29 marta 1935

God. VI — Broj 14

Sokolstvo i politika

Povodom izvesnih tumačenja u nekim stranim listovima o Sokolstvu i politici, Izvršni odbor Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije upozoruje, da je jugoslovensko Sokolstvo svoj stav prema politici strogo preciziralo u »Putem i ciljevima« Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije (odobrenim na I redovnoj glavnoj skupštini dne 29 marta 1931 god. u Beogradu). Taj stav glasi:

»Soko Kraljevine Jugoslavije kao opštenskodruštva organizacija, sledujući i u tome sokolske tradicije, jeste nepolitička organizacija. Ona ostavlja svo-

jem članovima, da se u granicama opštih sokolskih načela i pozitivnih državnih zakona, politički opredeljuju slobodno i po svome uverenju, tražeći ujedno od njih, da se u javnom životu i celokupnom svome radu uvek rukovode njenim načelima.«

Zdravo!

U Beogradu, 20 marta 1935 god.
IZVRŠNI ODBOR SAVEZA
SOKOLA KRALJEVINE
JUGOSLAVIJE

Predstavnici Saveza SKJ na kongresu bugarskih Junaka

Na redovnom, 22 kongresu bugarskih Junaka, koji će se održati 31 o. m. u Staroj Zagori, Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije zastupaće I zamenik starešine Saveza br. E. Gangl te članovi Uprave Saveza, braća: zamenik saveznog načelnika Miroslav Vojinović, dr. Milorad Dragić, dr. Ignat Pavlas,

Voja Todorović, Verij Švajgar i starešina Sokolske župe Zagreb br. dr. Oton Gavranić.

Češkoslovačku obec sokolsku na ovome kongresu zastupaće brat Antonin Krejčí, prosvetar ČOS, i brat Bogumil Havel, član predsedništva i načelnika ČOS.

Učestovanje Saveza SKJ na sletovima u Taboru i Sofiji

Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije primio je od bratske Češkoslovačke obce sokolske poziv za učestovanje na pokrajinskom sletu u Taboru od 4 do 7. jula o. g. i poziv Saveza bugarskih gimnastičkih društava »Junak« za učestovanje na VIII sletu u Sofiji od 12. do 14. jula o. g.

Oba sleta su od ogromnog značenja za produbljenje odnosa između sokolskih saveza i slovenskih naroda, zato je Uprava Saveza SKJ zaključila, da ćemo obim sletovima učestvovati u većem broju.

O ovom učestovanju objavljuje se celokupnom članstvu sledeći

r a s p i s :

1) Savez SKJ učestvovaće sletovima u Taboru i Sofiji s uzornom ekspedicijom vežbača i vežbačica. Svi učesnici moraju bez iznimke noćiti u zajedničkoj nastambi.

2) Obim sletovima učestvovaćemo samo, ako se do 1. maja o. g. prijavim barem 400 članova-vežbača i 200 članica-vežbačica. Ove prijave imaju sačinjati društvenu načelninstvu, pa ih putem načelninstva župa poslati načelniku našeg saveza.

3) Članovi i članice nastupiće u Taboru i Sofiji s obvezatnim prostim vežbama za II svesokolski slet u Beogradu god. 1936., a samoga nameravamo prideti na obim sletovima samostalne telovežbene akademije.

4) Svi muški učesnici moraju imati besprijorknu svečanu odoru, članovi četa i članice mogu imati umesto svečane odore, narodnu nošnju, ali koja mora biti uzorna.

Izvršni odbor Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije

Savezni prednjački tečaj za članice

U ljubljani počeo je jednomesečni savezni prednjački tečaj za članice. U tečaju su zastupane skoro sve župe, takođe i one najudaljenije. Tako je župa Skoplje poslala 4, Užice 2, Četinje 1 članicu i t. d.

Načelnstvo Saveza SKJ pozvalo je u ovaj tečaj takođe i članice ostalih slovenskih sokolskih saveza. Dok Poljaci

5) Župe ili društva, koja nameravaju učestvovati kod akademija u Taboru i Sofiji s kojom tačkom, neka to s tačnim opisom sastava, brojem nastupajućih i opisom potrebnog prostora jave do 1. maja o. g. Tačke, domaćeg izvora, neka budu priredene za nastup na pozornici.

6) Svi vežbači i vežbačice, koji nastupaju na akademijama, moraju takođe nastupiti i u obvezatnim prostim vežbama.

7) S prostim vežbama nastupiće u besprijorknom vežbačkom odelu. U tačkama za akademiju eventualno drugo vežbačko odelo propisaće nadležno načelnstvo (župsko ili društveno), i to po odobrenju načelnstva Saveza.

8) Svi učesnici sačinjavajuće jednu jedinstvenu ekspediciju, koja će bez iznimke noćiti u zajedničkoj nastambi.

9) Svi učesnici putovaće tamo i natrag u gradanskom odelu sa sokolskim znakom.

10) Približni troškovi iznose: Za Tabor 800 Din, za Sofiju 400 Din (uračunat put od državne granice). Ovome ima se još pribrojiti trošak puta po našoj državi do granice.

11) Posebne i detaljne upute glede posebnih vozova, popusta na željeznicama i nabave strane valute izdaje Uprava Saveza do 1. maja, i to po stiglim prijavama.

12) Bratska župska načelninstva neka pošalju sve prijave do naznačenoga dana (1. maja o. g.) načelnistvu Saveza SKJ, Ljubljana — Dalmatinova 7, i to posebno za Tabor, a posebno za Sofiju.

13) Načelnstvo Saveza u narednim danima poslaće svima župskim načelnistvima prijavnice s detaljnim odredbama i objašnjnjima.

14) Svi muški učesnici moraju imati besprijorknu svečanu odoru, članovi četa i članice mogu imati umesto svečane odore, narodnu nošnju, ali koja mora biti uzorna.

i Bugari još nisu odgovorili na ovaj poziv, Čehoslovaci i Rusi poslali su po jednu članicu, i to ovi poslednji jednu sestru iz Rige. Tečajnice su nastanjene u Obrtničko - šegrtskom domu. Predavanja i praktične vežbe drže se u domu Sokolskog društva Ljubljana I Tabor, i to od 7. izjutra do 5 ili 6 sati na večer s kraćim podnevnim prekidom.

IZ GOVORA MINISTRA ZA FIZIČKO VASPITANJE NARODA

Ministar br. dr. Lj. Auer o Sokolstvu

„... Sokolstvo je naša najmoćnija nacionalno-vaspitna organizacija, granitnji temelja i oprobana iskustva ...“

Dne 21. o. m. održao je ministar za fizičko vaspitanje naroda, brat dr. Ljudevit Auer, veliki programatski govor preko radia, u kom je izneo smernice rada i težnje svoga resora u pogledu fizičkog vaspitanja naroda. Sledstveno tome, što je država uzela na sebe da obrati naročitu brigu fizičkom vaspitanju mladih generacija, ministar br. Auer naročito se zadržao u uvodnom delu svoga govoru na fizičkom vaspitanju omladine, pa je time u vezi, između ostalog rekao:

— Potrebno je sačuvati vrline borbe i samopregora, da velika istorijska inspiracija koja je stvorila Jugoslaviju, postane duhovni potstrek cele omladine i celog naroda. Čuvati jedinstvo jugoslovenske nacije i državne celine, to je najveći zakon za sve i za svakoga, to je neotupni zavet za celo naše pokolenje, i za budućnost.

Brat dr. Ljudevit Auer,
ministar fizičkog vaspitanja naroda

skepsi i nevericu. Fizičkim vaspitanjem i vaspitanjem nacionalnog duha dobiće zdrav pravac, ljubav za domovinu i valjano razumevanje građanskih dužnosti. —

Nakon što je zatim govorio o sportu i o fizičkom vaspitanju uopće, a što je neophodna potreba svakog kulturnog pojedinca i naroda, tako i našeg, to kako je fizičko vaspitanje od presudnog značaja za nacionalni razvoj i napredak uopće, ministar br. Auer smatra direktnu ingerenciju države pri sprovođenje fizičkog vaspitanja u narodu imperativnom potreblju, tim više, što se fizičko vaspitanje, u svim granama koje ono obuhvata, neobično silno razvija i sve jače i sistematski počelo da gaji.

— Ne samo — rekao je ministar br. Auer — da naša država ne sme da ostane inertna i pasivna prema pitanju telesnog vaspitanja jugoslovenskog naroda, nego ona mora da bude glavni i jedini regulator toga vaspitanja, jer preko telesnog vaspitanja i kroz telesno vaspitanje može najčešći i najbolji da se sprovodi i moralno i nacionalno vaspitanje. —

Istaknuvši nadalje blagotvorni uticaj sistematskog i planskog telesnog vaspitanja na telo, dušu i duh, podukao je, da se značaj takvog vaspitanja pojačava danas još i time, što u današnjoj općoj međunarodnoj utakmici mogu s uspehom da učestvuju samo telesno, duševno i duhovno zdrave jedinke i narod. Pored toga, fizičko vaspitanje je i od velike koristi, jer samo zdrave i jakе jedinke mogu da budu produktivne, na svakome polju ljudske delatnosti, a po produktivnosti, sposobnostima i odlikama tih jedinki dobija svoju adekvatnu vrednost i sam narod kao celina.

SOKOLSTVO

Govoreći zatim posebice o Sokolstvu, o njegovoj ogromnoj vaspitnoj ulozi i o njegovom značaju uopće u našem nacionalnom životu ministar br. Auer rekao je sledeće:

USPEH SOKOLSTVA NA IZGRADIVANJU JUGOSLOVENSKE IDEOLOGIJE

— Osim svega iznesenog, telesno vaspitanje ima naročito značenje za nacionalno vaspitanje i našu unutrašnju konsolidaciju. U prvom redu moram spomenuti Sokolstvo i njegove uspehe na delu izgradivanja jugoslovenske ideologije i državnotvornog poimanja.

Sokolstvo pruža novo polje rada. U cilju fizičkog i moralnog vaspitanja naroda Sokolstvo je učinilo mnogo. Sokoli treba da služe i dalje kao primer narodnog jedinstva.

VELIKA POMOĆ SOKOLSTVA PRI PROVADANJU ZAKONOM OBVEZATNOG TELESNOG VASPITANJA

Ceneći ovaj značaj Sokolstva, rad same organizacije i njezinih starešina,

prema Uredbi o izvršenju Zakona o obaveznom telesnom vaspitanju predviđeno je, da se obavezna telesna, moralna i nacionalna nastava za sve obvezne van škola izvodi osim prazničnih tečajeva u sokolskim društvinama i četama. Gde god sokolske čete mogu, a to će biti skoro svagde, svi će obveznici obavezne telesne nastave obveznu telesnu nastavu izvoditi u sokolskoj četi, tako da se na tom području niti ne obrazuje poseban praznični tečaj.

Program rada obavezogn telesnog vaspitanja neće zadavati naročite teškoće. Program će biti takav, da će ga moći u celosti izvoditi ne samo svako društvo nego i svaka aktivna četa. Sokolstvo, koje je do sada pokazalo toliko uspeha fizičkog i moralnog vaspitanja, moći će u izvršenju onih idealnih, radi kojih i postoji, učiniti i ono, što će tražiti Uredba o izvršenju Zakona o obaveznom telesnom vaspitanju.

Nasă će još veća brigă biti posvećena sokolskim četama a naročito onim koje prime u sebe sve omladince sela, koji bi inače trebali biti u prazničnim tečajevima. Nesumnjivo je da je gro sokolskih četa vrlo uspešno radio i radi na prosvećivanju svoga sela, na racionalnom obradivanju njiva i na higijeni kuće i kućista.

SOKOLSTVO KAO MOĆAN FAKTOR PROSVETNOG, PRIVEDNOG I ZDRAVSTVENOG PODIZANJA NASEG SELA

Iz dana u dan Sokolstvo postaje sve moćniji faktor prosvetnog, privrednog i zdravstvenog podizanja naročito našeg sela. Ono snažno prodire kako u sela bogatih i plodnih ravnica tako i u sela goleti i krševa.

A u selima, u kojima postoje sokolske čete, već na prvi pogled vidi se puna razlika između kuća i kućnica onih seljaka koji su članovi čete i onih koji nisu. Kao što se vidi postoji razlika između sela koje ima sokolsku četu i onog koje četu još nije osnovalo.

U selima sa sokolskim četama nema sitnih zadevica, zavisti i pakosti, nema kradu i podmetanja, nema, ili su vrlo retki pojedinačni slučajevi zaraznih bolesti. Obilje je veće, život veseli, a obeljene i čiste kuće, pomenuta dvorišta i uređena dubrišta i voćnjaci, zasadjeni povrtnjaci i puni pčelinjaci, jasno svedoče o blagostanju koje počalo ali sigurno ulazi u domove pripadnika seoskih sokolskih četa. Udržavanje članova sokolskih četa za dobro zadržarsko plasiranje njihovih produkata isto je toliko moćan činilac za napredak, koliko i njihovo udržavanje da sopstvenom radnom snagom i sopstvenim sredstvima zidaju svoje sokolske domove, koji su žarišta kulturnog napretka sela, koje ga ima isto koliko i susednih sela.

SOKOLSTVO JE NAŠA NAJMOĆNINA DOBROVOLJNA NACIONALNO-VASPITNA ORGANIZACIJA GRANITNIH TEMELJA I OPROBANA ISKUSTVA

Celokupno naše nerazdeljivo Sokolstvo, Sokolstvo grada, varoša i sela, naša je najmoćnija nacionalno-vaspitna organizacija granitnih temelja i oprobana iskustva. Ono je dobrovoljni

(Nastavak na str. 2)

Sa sastanka župskih referenata za sokolske čete, održanog u Mostaru dne 24 i 25. o. m.

SLOVENSKO SOKOLSTVO

Sve češći glasovi o potrebi nedeljnih sokolskih novina ČOS

Izvestili smo već, da su izvesne župe ČOS počele zajednički izdavati svoj list novinskog formata pod imenom »Sokolske novine«. To samo najbolje dokazuje, od kolike su važnosti, životne potrebe, praktične propagandne važnosti danas i za Sokolstvo i njegove ciljeve listovi novinskog formata.

Za jednim takvim listom, pravim sokolskim novinama, osećala se je već davnio potreba i u samoj ČOS, pa se naročito u poslednje vreme sve više pojavljuju glasovi, da i ČOS počne izdavanjem jednih takvih sokolskih novina, kao svog oficijelnog organa. Na to danas upućuju sve više i same životne prilike, koje se javljaju iz dana u dan. Ovi glasovi o potrebi sokolskih novina ČOS bivaju i sve odlučniji. Tačko u broju 12 »Sokolskog vesnika« ČOS, u uvodnom članku od brata V. Havlička, ističe se, od kolike bi bile životne potrebe osobito danas jedne nedeljne sokolske novine ČOS, uredivane prema najmodernijim načelima, novinarskim i tehničkim i vodene moderno organizovanom administracijom, koje bi se širele i kolportažom. Brat Havliček, govoreći o tome pitanju, veli, da kad bi Sokolstvo imalo jednu takvu svoju stalnu novinu, dobro uredivanu, onda bi tim lakše moglo i da ustane u svoju obranu te da uspešno odbriga napadajuće, koji se vrše protiv Sokolstva s izvansokolskih, a najviše političkih strana. Sokolstvo je danas upućeno da u takvim i mnogih drugim prilikama moli gestoprimstvo u dnevnim listovima, koji su opet većinom vlasnost političkih skupina, pa takvi listovi objavljaju sokolske vesti i članke samo utoliko, ukoliko im to konvenira, jer se moraju da poveruju interesima svojih političkih stranaka. Sadanje centralno glasilo ČOS, »Sokolski vesnik«, kao ni ostali župski listovi, veli br. Havliček, nemaju tako snažan upliv, upravo onu prodornu snagu, kakvu bi n. pr. imale jedne sokolske novine, koje bi se izdavale nedeljno i u velikoj nakladi šireme medu čitavu članstvo po svoj državi. Br. Havliček u tom svome članku zagovara, da bi takve novine trebala da počne izdavati sama ČOS i to pod vlastvom iskusnih novinara, a da bi se finansijska strana izdavanja tih novina imala organizirati tako, da bi te novine primao svaki član i članica, a to bi značilo, da bi te novine imale tiraž od skoro 400.000 primeraka.

Pokrajinski slet u Taboru

Objavili smo već više informativnih vesti o ovom najvećem sletu, koji će se ove godine održati u starodrevnom Taboru, središtu čuvenih hussitskih borba. Da će ovaj slet skupine praških župa biti do sada zaista najveći pokrajinski slet, o tome nas uveravaju brojne prijave, koje dolaze iz pojedinih župa, kao i veliko zanimanje, koje uopće vlada u čitavom češkoslovačkom Sokolstvu.

Sletske priprave za ovaj slet već su u punom toku. Ništa manje nego 16 sletskih otseka priprema sve što je potrebno, da bi se ovaj slet održao u najlepšem redu, kako je to zamišljeno, i da bi poluočio i najlepši uspesi. Osim tehničkih priprava za slet pristupilo se jo već u uredovanju samog sletišta, na čijem će vežbalisti moći da vežba preko 2000 vežbača, a prostora sa sedištema i za stajanje biće za oko 20.000 gledalaca. Posve je sigurno, da će sletište biti potpuno zaposednuto, jer će na sletu nastupiti oko 450 društava, koja pripadaju skupini praških župa.

Sletu će učestvovati također i veći broj jugoslovenskih Sokola i Sokolica, a čemu se braća iz Tabora naročito veseli, jer će posle 23 godine opet imati prilike da u starodrevnom Taboru pozdrave svoje drage jugoslovenske

(Nastavak s 1 stranice)

na organizacija koja vanredno povoljno deluje kako na omladinu tako i na ceo narod i kroz to vrlo uspešno radi na konsolidovanju naših unutrašnjih prilika. Ono je organizacija za sve i svakoga ko želi: veru da održi, snagu da ojača, duh da razvedri i okrepi, te lo da osnaži i bolje da se prosveti. Ono je pravi i iskreni pobornik zanosne ideje: »Brat je mio koje vere bio!«

Sokolstvo je na putu da mu u bliskoj budućnosti ceo naš narod oda zaslžno priznanje na neumornom radu za dobro naroda, ono je već uhvatilo dubokog korena u narodnom životu i radu i svi mi treba, ne samo da mu poželimo no da ga i svesrdno pomognemo u njegovom daljem istrajanju i požrtvovanom radu za dobro svih nas. Na svesrdnu i iskrenu potporu Kraljevske vlade i našu, Sokolstvo može sigurno

računati. Ono na to može tim pre računati, jer je ono narodna ustanova, nikla u narodu sa jednom jedinom željom i jednom jedinom svrhom: da radi za dobro Kralja i Otadžbine. —

U dalnjem delu svog govora ministar brat dr. Auer govorio je o vatrogastvu, zatim je izneo osnovne misli projektovanog zakona o vitezškim i sportskim organizacijama, nadalje je govorio o amaterskim sportovima, o značaju sportskih utakmica, o projektovanom pravilniku za nastupanje naših sportista u inostranstvu i konačno o školi za telesno vaspitanje.

Jesam li posao preplatu za sokolske listove?

SA SASTANKA ŽUPSKIH REFERENATA ZA SOK. ČETE U MOSTARU

Sokolstvo na selu

Jedan poodavno predviđeni savezni sastanak i jedno tako željeno zborovanje svih župskih referenata za sokolski rad na selu održano je dana 24 i 25 marta o. g. u prostorijama Sokolske župe Mostar. Sastanak je održan u sedištu one Sokolske župe, koja je u tome pravcu sokolskog rada najprednije i najživilije radila i koja je u tome radu postigla zaista najvećih i nesumnjivo najvidljivih rezultata. Ovo je bila dobro smisljena odluka i pametan zaključak, da se župski referenti za sokolski rad na selu sastanu baš u Mostaru, da tako rekavši na licu mesta vide sve one napore, koje su sokolski radnici ove župe primili na se, da bi u tome radu što više uspeli, da im se da tako rečem u originalu prikažu, protumače i objasne svi metodi tega rada, koji su doveli do docnijih lepih i pozitivnih rezultata. Jer, da budemo iskrni, koliko je naših sokolskih radnika čitalo do danas ranije izveštaje ove župe, vidi se, da ona broji 13.498 lica muškog i ženskog članstva, 2300 muške i ženske dece; dakle oko 24.000 pripadnika. Ovaj veliki broj njenih pripadnika deluje u 79 društava i 23 čete. Vlastiti vežbaonica bilo je u ovoj župi 22, a letnjih vežbališta 57. Teške gospodarske prilike, koje vladaju načito u području ove župe, gde prevladava samo teška industrija, dovele su mnoga društva, koja su zidala svoj dom, u vrlo težak položaj, ali unatoč tome tamošnja braća i sestre ustrajno se odupiru svim teškoćama. Pa i sama župa budno paži na ovakve prilike i pomaže da ublaži težak položaj gde god joj je to moguće. U tome cilju župa je izradila i poseban načrt, kako da se očuva sokolska imovina. Pored rada u vlastitim jedinicama, brine se župa i za svoju manjinsku društvo u Vinterslagu, u Belgiji, koje tamo deluje vrlo uspešno.

Ove godine sakupiće se svi pripadnici župe u Vitkovicama, u delu mesta Moravska Ostraša, gde će četvrti i peto župsko okružje prirediti svoj zajednički slet. Tom prilikom će društvo Vitkovice održati i proslaviti 40.-godišnjice svoga rada. Ovoj proslavi učestvovaće također i društvo Pržerov, koje je pred tokom godinama bilo matično društvo vitkovičkih jedinica, t. j. u doba, kada Sokolstvo tamo još nije bilo razvijeno i kada je usled nemačkog pristiska bilo uvek ugrožavano u svome delovanju.

50-godišnjica Sokola u Krakovu

Koncem juna i početkom jula ove godine proslavljeće Sokol u Krakovu svoju 50-godišnjicu. Ovaj jubilej krovskog Sokola proslavljeće se održanjem velikog župskog sleta, a u okviru koga će Savez poljskog Sokolstva prirediti i svoja savezna takmičenja. Ovome krakovskom slavlju učestvovaće također i Sokoli i iz ostalih poljskih župa, a pozvano je također i češkoslovačko Sokolsko društvo Kolin, koje je godine 1895 učestvovalo i pri ustanovljenju krakovskog Sokola.

Izmirenje među bugarskim Junacima

Dne 24 o. m. završena je u Sofiji s uspehom konferencija predstavnika triju dosad zavadenih frakcija sofijске organizacije bugarskih Junaka, među kojima je sada postignuto izmirenje. Do ove konferencije došlo je ponajviše i stoga, što se ove godine održava u Sofiji svečanački slet, a kome će učestvovati također i veliki broj Sokola iz svih slovenskih zemalja. Kako je sofijska bugarska organizacija Junaka bila pocepana na tri frakcije, to je pretila opanost da ovaj razdor ne dovede u pitanje i samu održanje ovoga sleta. Spor je nedutim na sreću sada posve likvidiran. Da dode do tog izmirenja, uzeo je na sebe inicijativu i sam ministar prosvete, general g. Radev, koji je i uspeo da izmiri tri zavadena tabora bugarskih Junaka u Sofiji.

Radijemo se od sreća, da je braća bugarskih Junaca uspelo da reše svoje unutrašnje prilike u interesu konsolidacije i daljnog razvitka i načinka svoje organizacije, a što je u interesu svega slovenskog Sokolstva.

računati. Ono na to može tim pre računati, jer je ono narodna ustanova, nikla u narodu sa jednom jedinom željom i jednom jedinom svrhom: da radi za dobro Kralja i Otadžbine. —

U dalnjem delu svog govora ministar brat dr. Auer govorio je o vatrogastvu, zatim je izneo osnovne misli projektovanog zakona o vitezškim i sportskim organizacijama, nadalje je govorio o amaterskim sportovima, o značaju sportskih utakmica, o projektovanom pravilniku za nastupanje naših sportista u inostranstvu i konačno o školi za telesno vaspitanje.

Jesam li posao preplatu za sokolske listove?

niku saveznog otseka za čete br. Đuri Brzakoviću.

Br. Brzaković ističe, da je br. Gangl o ovom sastanku i njegovom značenju kazao sve što je potrebno lepo i toplo, zato će on odmah preći na rad. Posao je važan, jer se Sokolstvo na selu u celoj otadžbini budi i u međuvremenu od poslednjeg sastanka poraslo je ono za 420 jedinica. Iz dnevnog reda današnjeg sastanka vidi se koliko je br. župi Mostar spremila referata o tome svome radu na selu, zato moli da se ovi referati pažljivo saslušaju i objektivno procene. Zato daje reč br. Ćedi Miliću.

Br. Ćedo Milić pozdravlja, kao domaćin, svu braću koja su došla na ovaj sastanak. Referati koje je župa Mostar spremila za ovo zborovanje prikazuće u svima detaljima načine i metode, koje je župa Mostar upotrebila za svoj rad u siromašnim hercegovačkim selima, da bi se braća delegati upoznali s njima i ono što je u tom radu dobro prihvatali i prilagodili za rad u svojim župama.

Zbor je zaključio, da se saslušaju redom svi referati i da svaki brat sebi zabeleži što bi imao reči o tome referatu, pa da se debata o njima otvorit će kada se završe svi referati.

Tako su pročitani, ipak uz mestične kraće debate i objašnjenja, ovi referati:

1) Č. Milić: Misli, vremena pre ulaska u selo — misli vodilje, te ideološki osvrati na rad u selu.

2) M. Jelačić: Organizacija, osnivanje čete i prvi rad u njima.

3) Dr. M. Dokić: Sokolstvo i život.

— Organizacija četnih otseka.

4) Dr. L. Dojmić: Sistem rada sokolskog na podizanju narodnog zdravlja na selu.

5) Inž. M. Roje: O poljoprivrednom sokolskom radu na selu.

6) I. Kojo: Župski gospodarski otsek za selo.

7) Gajić: Zadrugarski rad na selu.

8) P. Čolić: Tehnički rad u četama.

9) D. Bajić: Pismena veza između župe, društva i četa.

10) Dr. M. Dokić: Tromesečne sednice sokolskih četa.

11) H. Dikić: Župski i društveni izaslanici, kao radnici u četama.

12) B. Marčić: Naša pisana reč za selo.

13) Dr. I. Kolbe: Četni tečajevi i tečajske zajednice u četama, Kratak izveštaj br. St. Žakula o školi za obuku vojnika za vode sok. četa.

14) D. Tamindžić: Učiteljski otsek za rad u selu.

15) Inž. P. Ivanović: Naraštajne i dečije zajednice u četama.

16) Dr. I. Kolbe: Rezultat našeg rada i pogledi na budući rad u selu.

Čitanje referata i kraće debate uz nekoje od njih trajalo je ceo ostatak sastanka, pa se mora istaći, da su s osobitom pažnjom slušani referati br. Ćeda Milića, br. dra M. Dokića, br. dra I. Kolbe i br. Br. Marčića, kao i stručno tehnički referat br. P. Čolića, povodom kojega se razvila življiva debata.

Sledi dan, 24 o. m., nastavljen je debata o pročitanim referatima. Iz te debate treba istaći, da su delegati tražili da se nade mogućnost da se svi ovi referati umnože ili štampaju, pa da se razdele svima župama, kako bi se što mirnije i sabranije mogli da procure. Duga i iscrpna debata povećala se o samom pojmu čete i njenom odnosu prema matičnom društvu i župi. U debati je učestvovalo mnogo delegata i referata: br. ing. Vučković, Vojinović, dr. Gavrančić, Sablić, Đžamonja, Potkonjak, dr. Kolbe, dr. Dokić, Dečenin, Brzaković, da bi se osvetile ove tri tačke: pravni položaj čete, organizacija i metodi rada.

Najzad je uzeo reč br. Gangl, koji je u topnom i zanosnom govoru rea-

mira tok svih referata i debate i pozvao sve, da zaslužu rukave i podu u selo da ga Sokolstvom preporode, da bi ceo svet s divljenjem gledao u naš selo. Nas vodi jedna ideja — ideja velikog Tirša, i svako naše selo treba da stane na mrtvu strahu čuvanja našeg sokolskog i narodnog jedinstva. Pominje da i Ministarstvo fiz. vaspitanja naroda namenjuje Sokolstvu važan zadatku u provođenju novog zakona za fizičko vaspitanje, a u prvom redu i pri prvom početku župi Mostar.

Sestra Zorka Vojnović govorila je o sokolskoj ženi na selu, jer se u tome radu ne može mimoći ni žena kao domaćica sok. doma.

Zatim je rešeno da se sastavi poseban odbor, koji će, na osnovu svega ovoga, doneti rezoluciju, koja će se podneti Saveznu na odobrenje i oživljavanje. U odboru su ušla braća: Ćedo Milić, dr. Dokić, dr. Kolbe, dr. Gavrančić, br. Sablić, br. Dečenin. Rezolucija, koju je odbor sastavio i koja je primljena na sastanku u poslednjim časovima, glasi:

I

1) Selo nije samo izvor i temelj fizičke snage naroda, već je ono glavni nosilac sviju duhovnih i rasnih sokova njegovih.

Zato i u sokolskoj organizaciji moraju biti sokolske čete temeljna jedinica sokolskog ustrojstva jugoslovenskog Sokolstva, jednakako kao i društva, da bi te rasne snage cirkulisele odozgo prema gore.

2) Sokolske čete ne mogu biti ni podredene jedinice sok. društva, kao što nije ni seljak niži brat gradaninu, već ravan njemu. Zato sokolske čete treba da budu u Sokolstvu **osnovne** a ne prelazne i privremene jedinice.

3) Sokolska Tirševa ideja je jedna i ista, u selu i gradu, ali kao što selo u narodnom životu tako i sokolske čete u sokolskoj zajednici imaju poseban zadatak i posebnu funkciju.

4) U pravnom pogledu, četa treba da bude samostalna jedinica i ravna dru

Skupštine naših župa

Skupština Sokolske župe Banja Luka

U nedjelju 17. marta o. g. održana je godišnja glavna skupština Sokolske župe Banja Luka u Sokolskom domu društva Banja Luka. Isti dan pre podne od 9—12 sati održan je Zbor društvenih načelnika i prosvetara.

Skupštinu je otvorio starešina župe br. ing. Lazo Marković kratkim govorom i potseća skupštinu na tragični dogadjaj u Marselju 9. oktobra, kojim je pogoden ceo naš narod, a naročito Sokolstvo. Skupština stječeći odaje poštiju Viteškom Kralju Aleksandru I Ujedinitelju kličući »Slava Mu!« Zatim se prešlo na dnevni red.

Skupština je pretresala izveštaje pojedinih funkcionara, koji su primljeni posle malih diskusija, koje su bile interesantne naročito kod izveštaja braće: prosvetara i statističara. Predloženi budžet za 1935. god., takođe je primljen i odobren. Nakon izveštaja revizionog odbora skupština je podešila razrešnicu upravi župe i posle odmora od 10 minuta kandidacioni odbor predložio je skupštini sledeću listu uprave župe:

Starešina ing. Lazo Marković, B. Luka, I zamenik Dušan Budislavljević, Drvar, II zamenik ing. Fëdor Slajmer, Jajce, III zamenik dr. Jovo Perenčević, B. Luka, načelnik Milan Puhalo, B. Luka, I zamenik Uroš Stefanović, B. Luka, II zamenik ing. Slavisa Vajner, B. Luka, načelnica Leposava Gutman, Ključ, I zamenica Zdrava Stojanović, Prijedor, II zamenica Nina Popović, B. Luka, prosvetar Muradbegović Hasib, B. Luka, ref. za sok. čete dr. Pero Trumić, ref. za zdravstvo dr. Pero Stjepanović, pročelnik socijalnog otseka ing. Radoje Vučković i statističar Miodrag Petrović, B. Luka.

Poslednja tačka dnevnog reda bili su predlozi Zbora društvenih načelnika i prosvetara. Predlozi društvenih načelnika primljeni su bez diskusije, kao i predlozi prosvetara osim jednog. Naime Zbor društvenih prosvetara doneo je odluku, da se skupštini stavi sledeći predlog: da se i u buduće sok. čete osmivaju na bazi trezvenosti, ali da se ukinje polaganje zaveta trezvenosti. Ovaj predlog izazvao je dugotrajanu i interesantnu diskusiju, pošto su mišljenja bila podvojena i jedan deo skupština zahtevao je da se i nadalje održi zavet trezvenosti. Skupština je rešila, da će u roku od 1 meseca ovo pitanje dostaviti svim društvima, a preko ovih četama, da se oni kao nepredni interesi o tome pitanju izjasne, pa ako većina bude za ukidanje zaveta trezvenosti, da se ovaj i ukinje.

Konačno je skupština starešina zaključio oko 7 sati u veče i zahvalio se na odazivu prisutnim.

Jugoslaviju. Težište rada, kao što je i najrazumljivije, nalazi se u detaljnijim izveštajima načelnika i prosvetara. Iz njihovog prikaza upravo izbjiga sve ono iskrreno pročućeno sokolsko nastojanje i zdravo sokolsko posmatranje savremenih naših problema, što i kako su to u svom radu postavili i složnim pregalastvom izvršili župski funkcionari.

Ne ulazeći u podrobnije statističko nabranje valja utvrditi, da je celokupni njihov rad, izvršen u 25 društava i 35 čete, a obuhvatajući preko osam i po tisuću članstva, bio u neku ruku Sizifov posao, najzad okončan vidnim uspesima. To se posvuda očitovalo, a naročito prigodom velikih sokolskih manifestacija prošle godine u Sarajevu, Zagrebu i najvećima u samome Karlovcu, gde je u julu održan neočekivano uspeli župski slet spojen sa svečanostu otvorenja monumentalnog novog doma karlovačkog društva. Koncizni i stvarni izveštaji tajnika i blagajnika takođe potkrepljuju istaknute tvrdnje upućujući na malo »otkrice«, da je sav taj golemi rad izvršen zapravo s više nego skromnim, upravo nesrazmernim malenim novčanim sredstvima. Bez sumnje je time dokazan smisao Karlovcana za racionalizaciju i uzorno ekonomisanje, na čemu im valja odati posebno priznanje. Brojke i tabele župskoga statističara pokazuju takođe velik napredak, a jednako se i izveštaji ostalih funkcionara (otseka za čete, socijalnu skrb i narodnu odbranu) odlikuju stvarnošću i najboljom voljom za uspešno provođenje sokolskih načela.

Kraj takvog rada i pozitivnog izveštaja nije ni sama skupština imala težak posao. Agilni starešina br. Marko Sablić otvorio ju je u 9 časova i sećajući se naše najveće narodne žrtve i boli, Viteškoga Kralja Aleksandra I Ujedinitelja, Mučenika i Heroja, prešao je na dnevni red pozdravljajući pri tome izaslanika Saveza i sve prisutne predlažući pozdravni telegram Savezu, što je odobravanjem prihvaćeno. Izveštaji funkcionara nisu čitani — čime je mnogo dobiveno na vremenu — i nakon što ih je skupština jednodušno odobrila prešlo se na opširnu debatu o predlogu. Tu je konačno u interesu što uspešnijeg prosperiteta i rada župe zaključeno, da čete uplaćuju župski dobitnos od 25 para mesečno po članu i da se od svih okružnih priredaba čist prihod raspodeli ovakvo: 50% prihoda ostaje jedinici, u čijem se sedištu takva priredba održava, 35% prihoda otpada na tehničke potrebe dotičnoga okružja, a 15% za potrebe prosvetnoga rada. Pored još nekih manje važnih zaključaka — lokalnoga karaktera — rešeno je, da se u buduće vrši najstroži nadzor nad nošenjem sokolske odore prigodom javnih sok. manifestacija i da se protiv prekršitelja odredaba nadležnih jedinica postupa disciplinski. Nakon što su još načelnik i prosvetar upoznali skupštinu sa zaključcima župskih zborova načelnika i prosvetara i s programom rada za 1935. godinu jednoglasno je predložena upravi Saveza ova lista župskoga vodstva:

Starešina Marko Sablić, profesor; zamenici dr. Josip Variola, lekar i dr. Vodehnal, lekar; načelnik Branko Blašković, zamenik Karel Kubiček, obojica srednjoškolski nastavnici gimnastike; načelnica Vlastimila Blašković, privatnica; zamenice Vera Pantić, privatna činovnica i Mieka Detelić, privatnica; prosvetar Vladimiř Blašković, gimnazijski nastavnik; tajnik Božidar Dočkal, priv. činovnik; blagajnik Lazar Zlatović, sudski činovnik; statističar Dragica Županac, učiteljica; odbornici: Josip Močan, profesor u p. Josip Nikšić, direktor učiteljske škole, Ivan Tomasević, peč. pukovnik, Čiril Danda, inž. potpukovnik, Milan Radeka, profesor, dr. Miroslav Grujić, lekar, Ivan Navratil, magister farmacije, Mirko Ergegović, profesor, dr. Stevan Jakšić, sudija, Branko Petrović, građevni inženjer, Vjekoslav Šestak, grad. činovnik, Svetozar Popović, učitelj u p. Ivo Vrčić, sudski činovnik, i Vilko Širola, bank. činovnik. Sud časti: dr. Vjekoslav Car, advokat, Jone Cindrić, sres. škol. nadzornik i Branko Medvedec, tipograf; zamenici Julije Jamnicki i Marija Satijatović. Revizori: Milan Zemljak, direktor ind. poduzeća, Dimitrije Grujić, direktor učiteljske škole u p. i Janko Krefl, bankovni činovnik; zamenici Branko Bauer i Fahrija Volić. Pred ovih ulaze u župsku upravu starešine okružja: Vlado Bosnić, trgovac (Ogulin), Špiro Vranković, apotekar (Črnomelj) i Dušan Vitas, upravitelj gradske škole (Slunji).

Prema tome, uz neznatne i nebitne promene, vodstvo Sok. župe Karlovac ostalo je isto kao i prošle godine. Dokaz je to velikog površenja, koje vodstvo župe uživa kod svih jedinica, a ujedno je to najbolja garancija, da će rad ove župe i u 1935. godini biti usmeno k stalnom napretku sokolske misli u tom kraju. Karlovačka je župa dosad uvek visoko dizala sokolsku zastavu

ispisanu svetim načelima Tirševe ideologije, pa stoga s mnogo vere, nade i pouzdanja gledamo i očekujemo nastavak tog plodonosnog nastojanja u ovoj godini.

Skupština Sokolske župe Novo mesto

Dne 10. marca popoldne ob 14. uru so se sestali delegati iz župnih edinica k župni skupšćini, ki je održao kraljevsko slet u Zagrebu. Po 14. uru župni starosta br. dr. Vasić z lepim programatičnim govorom. Udeleženih je bilo 17 edinica (izostale so 4 edinice: Bučka, Karteljevo, Kostanjevica in Š. Peter — zadnja radi neplaćanega župa, in sav porez!) Po uvodnom govoru župni starosta je podal tajporuci župni tajnik br. Matko Martin, iz katerega posnemamo, da je župa imela 615 vpisanih štavila in (tek. in prosveta imeli zase lastno administraciju) vršila obširno administrativno delo, ki ni bilo tako majhno. Uprava se je sestala k 1 seji, starešinstvo pa k 11 sejam. Župni blagajnik brat Medic je počeo s denarnim gospodarstvom iz katerega sledi, da je bilo prometa 175.850 Din, dohodkov 107.076 Din in izdatkov 68.378 Din. Socijalni fond Kralja Mihaljevića znaša 2246,25 Din. Sledili sta poročili br. župnega prosvetara M. Traštarja ter žup. nač. Papež o prosvetu, delu Novomeške sokolske župe, načelnik je podala še statistiku župne stat. s. Milena Sušnikova. Br. revizorji so predlagali upravi in br. blagajniku administratorij, nakar se je obnavljal proračun za l. 1935. ter določivši župni članarine, ki je ostala pri starem po 4 Din za člana (ico). Pri nato sledeći točki se določili prireditev žup. temelj te zleta za 9. in 10. junija t. l., nakar župni skupščina izbere za jubilejno leto žup. uprave, ki ji načeljujeta br. dr. Iv. Vasić, kot župni starosta, in br. Papež Ljudevit, kot župni načelnik, poleg ostalih doseđanih sokol. delavcev. Po predlogih, ki sta jih predložila zborna načelnikov ter prosvetarjev skupščini je izpovrgovril zastupnik SKJ br. Verij Švajgar, ki je čestital u imenu izv. odbora SKJ in jugoslov. Sokolstva župi k 25 letnici in želeži jih u jubilejnom letu uspehov, nakar je u svojem razpravljanju podat točno statistiko u vsem Savezu, u katerem zavzemaju tudi ta najmanja župa prav lepo mesto.

Skupščina je ob 17. uru zaključila br. župni starosta dr. Vasić s pozivom, na nadaljne plodonosno sokol. delo u jubilejnem župnem letu!

Skupština Sokolske župe Varaždin

U nedjelju 24. marta ov. g. održana je četvrtu godišnju skupština župe Varaždin. Prisutno je bilo 45 delegata i ceo upravni odbor te revizori. Skupština je održala starešinu župe brat dr. Belčić, koji je najpre toplim recima komemorirao smrt Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja, nakon čega je saveznoj upravi odašljan brzojavni pozdrav s molbom da se ne Njihovem Mestu podlastre izražaj nepokolebive vernosti Njegovom Veličanstvu Kralju Petru II te spremnost i najveći črtava za jedinstvo naroda i države. S odobravanjem prihvatala je skupština ovu brzojavku. Izvestio je da je savezna uprava ispričala nedolazak svog delegata. Zatim je dao kratak ali sadržajan prikaz rada u župi, koji je u svim pravcima napredovao. Spomenuo je teško materijalno stanje župe, koja već tri godine nije dobila nikakve pomoći banovine te da je jedini prihod župski doprinos. Govorio je o gradnji domova, upozorivši na okolnost da jedinice ne započine gradnju dok im nisu osigurana dovoljna sredstva. Naročito je prisutnima stativo na srecu da se spreme za subotički slet. Kako su tog dana u Subotici već započele sletske svečanosti, to je sa zborna odašljan pozdrav.

Kako su izveštaji svih funkcionera tiskani u »Sokolskom vijesniku župe Varaždin«, to se je prešlo na daljnje tačke dnevnog reda. Zamenik bolesnog načelnika, brat Žima izvestio je o ovogodišnjem župskim takmičenjima te o osnutku ludbreškog okružja. Brat predsednik Ž. P. O. Deduš, dao je skupštini program rada za ovu godinu. — Raspravljano je o predložima brata starešine Lajnerta iz Malog Bukovca i brata dra Slavnića iz Varaždina. Primljen je budžet za ovu godinu i doprinjeni su drštavu i četa za župu.

Iz izveštaja brata tajnika Špoljara proizlazi, da je prošle godine održano 17 sednica uprave župe, osim što su funkcionari gotovo dnevno u međusobnom kontaktu pri rešavanju hitnijih predmeta. Spomenuo je, da je župa odmah nakon smrti Blaženopočivšeg Kralja Aleksandra uputila jedini-

čama okružnicu s potrebnim uputstvima, a na pogrebu u Beogradu sudjelovalo je preko 150 članova s više barjaka. Posebna pažnja posvećena je osnivanju novih jedinica. Župa je razdeljena na mursko, dravsko, varażdinsko i prigorsko okružje. Mnogo truda uloženo je oko priprema za II župski slet i pokrajinski slet u Zagrebu. Tokom 1934. g. osnovano je 16 novih četa, jedna četa je likvidirana, a društvo Štrigova priključeno je župi Maribor. Rad u pojedinih otsečima uprave bio je također intenzivan. Provedena je organizacija narodno-odbranbenih otseka u svim društvinama i jačim četama duž granice. Pročelnik tog otseka brat Škarpa održao je jedan sastanak u Čakovcu. Održan je i jedan tečaj u Murškom Središtu, zatim ponovni sastanak 19 XI 1934. te je razdeljen veći broj knjiga, brošura, kalendara i t. d. — Pravno-organizacioni otsek, kome je pročelnik brat Ponračić, rešio je sva sporna pitanja u župi organizatorne prirode. Socijalni otsek, na čelu s braćom Novakovićem, našao je u više slučajeva neuposlenim članovima zaslubu. Za požarom nastradale u Donjem Kraljevcu sabrano je u župi 5560 dinara te veća količina živežnih namirnica i odela. Otsek za sokolske čete, kome je referent brat Rubinčić, radio je u sporazumu s načelništvom i prosvetnim odborom. U 35 jedinica održan je pčelarski tečaj. 29 braće prošlo je školu za obuku vodnika sokolskih četa. Postoje još zdravstveni i streljački te gospodarski otseci. Prvo i drugom je na čelu brat Hercegi, a potonjem brat V. Suligoj. Administrativni posao vrlo se je razgradio. Samo uprava rešila je 1960. akata, a odašlala je 20 okružnicu.

Zanimljiv je izveštaj brata načelnika Ž. Suligija. Održano je 13 sednica T. O. Otposljano je 18 okružnica, a primljeno i otposljano 329 dopisa. — Formirana su 4 okružja, i to: mursko s 25, dravsko s 23, prigorsko s 11 i varażdinsko s 26 jedinica. Braća okružni načelnici stajali su u stalnom kontaktu sa svojim jedinicama. Jedno okružje održalo je svoj slet (dravsko), mursko održalo je prednj. tečaj, a tri okružja održala su zborove. Na II župskom sletu u Čakovcu uspele su utakmice kao ni jedne do sada. Takmičilo se je 67 vrsta sa 414 takmičarima. Srebrni lovov-venac, dar Blaženopočivšeg Kralja Aleksandra I, ponovno je osvojila četa Nedićevi. Prvak župe bio je brat Kerec (Varaždin) u višem odjeljenju. U nižem odjeljenju prve skupine prvak je brat Kunšt (Varaždin), a drugie skupine brat Logožar (Macinec). — Prvakinja članica je sestra Golčar (Čakovec) te narajštajki sestra Stipan (Čakovec). Prvak narajštajaca u višem odjeljenju je brat Marković, a u nižem brat Bergman (oba Varaždin). U petroboju osvojio je prvo mesto brat Vizer (Prelog). Na javnom nastupu nastupilo je 454 člana, 1.126 dece, 57 članica, 148 narajštajki i 276 narajštajaca te 7 vrsta na spravama, konjica i starija braća, svi samo iz naše župe. U povorci bilo je preko 2000 sokolskih pripadnika s nekoliko glazbi, 2 konjička otseka i 18 barjaka. Na okružnom sletu u D. Dubravi nastupilo je 155 članova i 140 dece.

Utakmice u odbiocu održane su s manje uspeha, jer se je natjecalo samo 5 vrsta. Na pokrajinskim utakmicama pobedita je župnska vrsta vrste župna Bjelovar, Banjaluka i Karlovac. Na omladinskem sletu u Zagrebu sudjelovalo je narajštaj i dece 726 sa 24 vodnika i 1 barjakom. Na sletu u Sarajevu bilo je 178 članova i članica te 29 konjanika s fanfarom i 1 barjakom. Na saveznim lako-atletskim utakmicama u Zagrebu takmičilo je 12 članova. — Vrlo lepo plasirali su se braća Samac V. i Vizer. Na javnoj vežbi u Zagrebu nastupilo je 536 vežbača i vežbačica naše župe, a u povorci stupalo je 750 članova i članica s 14 barjaka, 2 glazbe i 2 konjička otseka. Svega iz župe bilo je za glavnih sletskih dana 1560 članova i članica. Tokom prošle godine održani su ovi tečajevi: sa 53 polaznika dnevne praktične tečaj, V župski 10-dnevni tečaj s 54 polaznikom i okružni tečaj s 25 polaznikom. Na savezni tečaj i tečaj za narodna koča odašlani su po 1 član i 1 članica. Na župskom smučarskom tečaju na Kozjanu bilo je 12 polaznika. Premalo je prednjaka (16 sa župskim i 26 sa društvenim ispitom). Krajem godine bilo je upisano 6.381 vežbača sa 17.527 vežbovnih sati. Javni nastup bilo je 62, a telovežbenih akademija 56 te 159 izleta. — Iz izveštaja sestre načelnice Marije Štjeh vidno je, da su se prošle godine ženske kategorije, koje su još uvek slabe, pojačale (144 članica vežbačica, 246 narajštajki i 1947 ženske).

Vrlo je opširan izveštaj župskog prosvetnog odbora, kog je izneo predsednik brat Deduš. Mesečne izveštaje poslalo je 95% jedinica. Održano je 6 sednica, ali je saradnja svih članova Ž. P. O. bila vrlo intenzivna. Izdano je 27 okružnica sa 103 razna predmeta. Primljeno je 818 dopisa, a odašlano 653. Održan je zbor prosvetara u 15 drštava i 22 čete. Formirana su 4 prosvetna okružja te 2 nadzorništva. Okružni prosvetni zborovi održani su u Ivancu, Čakovcu, Ludbregu i Varaždinu. Održan je

IZ SAVEZA SKJ.

XIII sednica Izvršnog odbora
Saveza SKJ

održana dne 20 marta 1935
u Beogradu

Br. Gangl podnosi iscriv izveštaj o putu u Prag, koji su prema zaključku poslednje sednici Izvršnog odbora poduzeli br. dr. Belajčić i on u cilju da pretsednik Českoslovačke Republike, T. G. Masarika, povodom njezine 85 godišnjice, lično podnesu u ime Saveza SKJ čestitke i izruče adresu zahvalnosti.

Nadalje veli, da su se ovoj njihovoj posjeti Pragu uvelike obradovala braća iz Českoslovačke obce sokolske, koja su im tom prilikom obećala, da će na zbor referenata za sokolske čete u Mostaru poslati kao delegata brata Havela. Braća Čehoslovaci naine odlučili su da i oni pokrenu nešto slično, kao što su naše sokolske čete, samo što oni neće ovakove jedinice nazivati četama, nego »sokolskim družinama«. Nadalje su braća iz COS odlučila da pošalju svoje delegate i na glavnu godišnju skupštinu Saveza bugarskih Junaka, i to braću Krejčiću i Havelu.

Zatim br. Gangl izveštava, da je izvršen i zaključak poslednje sednice Izvršnog odbora gledom na većanje zabora referenata narodno-obranbenih otsaka, te je prema zaključku tih većanja kao i zaključku samog Izvršnog odbora izrađena i naročita spomenica, koja obuhvata sve što je bilo izneseno na samome zboru, pa je ista upućena pojedinim nadležnim faktorima.

U vezi izveštaja o boravku u Pragu, br. Gangl spominje, da su učestvovali i sednici slovenskog odbora COS. Na ovoj sednici bila je izražena želja da i naše Sokolstvo uzme učešće na sletu u Taboru, a kojim se sletom proslavljaju tri velika českoslovačka narodna jubileja.

Zatim govori o ovogodišnjem sletu bugarskih Junaka u Sofiji, na koji je također pozvano naše Sokolstvo.

Izveštaj zamenika starešine br. Gangla prima se u celosti do znanja, a glede učestovanja na sletovima u Taboru i Sofiji donosi se odnosni zaključak (vidi na drugom mestu!).

Nato br. dr. Gradojević podnosi opširan izveštaj o svom putu u Sofiju i svom tamošnjem boravku od 14 do 23 februara o. g., a za koje je vreme bio u stalnom kontaktu s braćom bugarskim Junacima, na čiju je želju održao i jedno javno predavanje (Vidi »Sok. gl.« br. 11 od 8 marta o. g.)!

Izveštaj brata dra Gradojevića prima se s odobravanjem u celosti do znanja i ujedno se donosi zaključak, da se bratskoj Sokolskoj župi Beograd poveri organizacija priredbe predavanja, koje će održati pretsednik bugarskih Junaka br. Lazov u Beogradu. Što se tiče koncerata, koje bi priredili pevački horovi bugarskih Junaka, to se isti odgadaju na jesen, jer je sada već i onako prolazi koncertna sezona. Dozak pak bugarskih Junaka u savezne predračne tečajeve, poverava se načelniku Saveza.

Brat Dura Paunković iznosi, da smo primili poziv od strane bugarskih Junaka da učestvujemo 22 redovitom kongresu njihove organizacije, a koji će se održati 31 marta u Staroj Zagori. Mišljenja je, da se ovom pozivom moramo odazvati, a to tim više, jer su bugarski Junaci na našu prošlogodišnju skupštinu odasli petoricu svojih delegata. Predlaže stoga braću, koji će zastupati Savez SKJ da kao savezni delegati budu na ovoj skupštini bugarskih Junaka (vidi posebnu vest!). — Prima se.

Ekonom Saveza br. Branko Živković izveštava, da je ponovo stigao čitatav niz molba za podejlenje bilje pozajmica, bilo pomoći, i to razne sokolske sruhe. Kako je Savez sada u nemogućnosti i to radi nemanja materijalnih sredstava da udovolji svim tim molbam, to predlaže da se te molbe zadrže u evidenciji i rasprave kada bude Savez u materijalnoj mogućnosti da pomogne i to da pomogne u najpotrebnijim slučajevima. O ostalim pak molbam donose se odnosni zaključci.

Brat Dura Brzaković izveštava, da je za sastanak referenata sokolskih četa u Mostaru izdan svim župama naročiti raspis, na koji su samo dve župe odgovorile, da neće učestvovati tome sastanku. — Izveštaj se prima do znanja i u vezi s time ujedno određuju se delegati, koji će zastupati Savez na ovome sastanku u Mostaru.

Brat Momir Korunović podnosi izveštaj, da je odbor za biranje mesta za izgradnju sletišta narednog svesokolskog sleta u Beogradu u zajednici s bratom načelnikom Saveza i tajnikom tehničkog odbora Saveza pregledao sva mesta u Beogradu, koja dolaze u obzir za izgradnju sletišta, pa su se složili u tome da za sletište može doći u obzir jedino zemljiste na Banjici.

Nakon opširnije izmene misli o ovome pitanju donosi se na koncu zaključak da se učine koraci kod nadležnih faktora za osiguranje zemljišta na Banjici, a sam izveštaj brata Korunovića prima se do znanja time, da se o celokupnom pregledu svih terena, koji dolaze u obzir, izradi naročiti pismeni izveštaj.

Za ozledni fond podnosi izveštaj brat dr. Dragić. Prvenstveno iznosi slučaj brata Osmanovića Ahmeda iz župe Mostar, koji je kod vežbe pao tako nesrećno, da je dobio zapaljenje trbušne maramice, a usled čega nastupila je smrt. On je mišljenja, da se po pravilniku ozlednog fonda imade dati roditelji pok. brata pomoći od Din 5000. Prima se.

Slučajevi ozleda pak, koji su po svojoj prirodi bili hitni, rešavalo se je odmah strogo po pravilniku, kako su prijave stizale pa moli da se ova rešenja naknadno odobre. — Prima se.

Brat dr. Belajčić, koji je zastupao Upravu Saveza na skupštini župe Novi Sad referiše o toku ove skupštine.

Nadalje br. dr. Belajčić izveštava, da je savezni prosvetni odbor doneo zaključak da se zbor prosvetara župe održi 13 i 14 aprila o. g. Nezgoda je u slobodnim kartama, jer je i načelništvo Saveza za isti dan odredilo zbor načelnika i načelnica župe, a župe imaju samo dve slobodne karte. Da se istog dana održaje jedan zbor to bi opet bilo od velike blagođati, jer se on sporazumeo s bratom načelnikom Saveza da bi se održala jedna zajednička konferencija prosvetara i tehničara, a na kojoj bi on održao referat o saradnji tehničkih i prosvetnih organa. Dakle gledom na slobodne karte moguće je da se istovremeno održi jedan i drugi zbor samo onda ako bi Savez podneo trošak puta za prosvetare župe. Ako to ne bi bilo moguće onda bi se morao zbor prosvetara da se odgodi do 3 maja.

Brat Ivo Kovač, savezni referent za streljačke otske, iznosi pitanje organizovanja streljačkih otsaka u jedinicama, a u vezi time ističe potrebu da se u tu svrhu u Savezu formira naročiti streljački otsek.

Brat Pavlas upozorava, da bi bila potreba da se izrade pravilnije streljačkih otsaka kod župe i kod društava, kako bi taj rad bio što preciziraniji.

Predlog br. Kovača prima se time, da on formira sam otsek i učini prve preparatore radove.

Brat dr. Belajčić izveštava, da će se i ove godine proslaviti dan 30 aprila kao obletnica pogibije Zrinskog i Frankopana u celokupnom našem Sokolstvu.

Jednak je se dolje proslaviti i 700 obletnica smrti sv. Save, i to u maju o. g.

Nadalje prosvetni odbor Saveza namerava, da se u jeseni ove godine proslavi i obletnica ilirskog pokreta, kao i to, da se jedan dan posveti našoj jugoslovenskoj braći u inostranstvu. — Prima se.

Podnosi zatim pravilnik o otseku pozorišta s lutkama kod sokolskog društva, a koji je prihvaćen po prosvetnom odboru i po zboru prosvetara župe, pa predlaže da se isti objavi u »Sokolskom glasniku«. — Prima se.

Za statistički otsek Saveza podnosi izveštaj br. Verij Švajgar, koji veli, da su statistički izveštaji za sastav statistike za godinu 1934 sakupljeni u zadovoljavajućem broju te su članovi otseka već pristupili radu oko sredovanja ovih izveštaja. Isto tako je u otseku završena raspodela jedinica na banovine i srezove, te izrađena jedna velika geografska karta, koja pomagalo u svestu dalnjem radu otseka gledi definativnog razgraničenja postojećih župa te studija za sva buduća pitanja u teme pravce. Sama karta biće gotova do glavnog godišnje skupštine Saveza. Rad na diterivanju saveznog katastra normalno napreduje. — Prima se do znanja.

Brat tajnik podnosi izveštaj o radu savezne kancelarije, o tekućim poslovima, kao i o predmetima hitne naravi, pa se temeljem tog izveštaja donose odnosni zaključci.

Tako se, među ostalim zaključuje, da se gledom na upozorenje Državne hipotekarne banke, da neke sokolske jedinice traže otpis dugovanja, imade izdati raspis, u kome će se skrenuti pažnja svima sokolskim jedinicama na nezgodnost njihovih traženja.

Zaključuje se također, da se protiv onih lica, koja neovlašteno nose sokolsku značku i legitimaciju, zatraži intervenciju pravstvene policijske vlasti, koja će neovlašćenom licu oduzeti legitimaciju i značku. O ovome se imaju izvestiti bratske župe naročitim raspisom, koji će o ovome izvestiti svoje jedinice.

Prima se do znanja izveštaj br. Poljskog sokolskog saveza, da će s delegacijom prisustvovati pokrajinskom sletu u Subotici.

Zaključeno je nadalje, da na proslavi sadnja »Slovenske lipa« u Subotici 24. o. m. zastupa upravu Saveza br. dr. Pavlas.

Konačno primaju se do znanja izveštaji potstarešine br. Lacka Križa o održanim skupština župe Ljubljana i župe Karlovac, kojima je sudelovalo kao delegat Uprave Saveza.

Kako je izmenjeno ime grada do sada Sok. župe Vcl. Bečkerek u Petrovgrad, imade se i u našoj organizaciji zvanično nazivati imenom Petrovgrad.

KRONIKA

100 godišnjica rođenja fizičara Jozipa Štefana. Jugosloveni su dali svetu i tri fizičara svetskog glasa: Srbina Mihajla Pupina, Hrvata Nikolu Teslu i Slovence Josipa Štefana. Štefan je međutim bar kod nas najmanje poznat, pa čemo ga se setiti sada prigodom 100-godišnjice njegovog rođenja. Štefan se je rodio 24. marta 1835. u selu Sv. Petar kod Celovca od siromašnih roditelja seljaka. Kako je pokazivalo vanredan talent, poslali su ga u školu, i kasnije u gimnaziju, gde je bio odličan đak. U 15 godini govorio je i pisao perfektno srpsko-hrvatski i češki, pored nemačkog jezika, koji mu je bio nastavni jezik. Kasnije je načinio još i ruski. Kako se je mnogo bavio literaturom, on je već kao dakk 5 razreda gimnazije osnovao s kolegama literarni krug, koji je izdavao list »Slavljan«, u kojem je i sam pisao vrlo dobre pesme. U šestom razredu gimnazije Štefan se posvetio specijalnoj studiji fizike i matematike, pa je već pre mature slavio kao vanredan matematički i fizički talent. Nakon mature otisao je u Beč na univerzitet, gde se je posvetio studiju matematike, fizike, prirodoslovija, kemije, istorije, geografije, i sl. Slavio je i načinio priliku, koja je poznata i cenjena i kod ostalih slovenskih naroda. Jubilaru radi poštovanju na kulturnom, političkom, socijalnom i feminističkom polju, ali njen glavni i najomiljeniji rad je na polju slovenske uzajamnosti. Taj njen rad traje već punih 35 godina. Ona je odlična govornica, pisateljica, urednica i organizatorica. Deluje u mnogim društvinama i ustanovama. Kao nacionalna žena, jubilarka je od mlađih svojih godina i članica Sokola, i to poštovna radnica. Krajem 1928. godine njenom je inicijativom osnovana »Jednota slovenskih žena«. Iz mnogih putovanja poznaje dobro svet, a naročito voli i ceni jugoslovenski narod.

Bugarski književnici u Beogradu. Ovih dana bugarski pisci uvratili su posetu našim piscima, i to prigodom primjere »Golemanova« od Stefana Kostova, kojom je prilikom došao u Beograd i sam autor, gospoda Bagrana i još nekoliko pisaca. Tom zgodom ponovno se, bilo u pozorištu, bilo na sastancima i banketima manifestovalo jugoslovensko-bugarsko bratstvo. Bugarski pisci s g. Kostovom na čelu, primili su i visoka jugoslovenska odlika. Za vreme svog boravka u našoj zemlji, oni su se mogli uveriti o iskrejnoj ljubavi koju jugoslovenski narod gaji prema bratskom bugarskom narodu. Za bugarskim književnicima došla je u našu zemlju i sofijska akademija omladina, koja se baš ovih dana nalazi na putu po Jugoslaviju, da i ona poradi na medusobnom zbljavanju.

60-godišnjica Bohumile Smolaržove-Čapkove. Dne 4 aprila o. g. proslavice 60 godišnjicu svog plodnog i radnog života gospoda Bohumila Smolaržove-Čapkove, jedna od najznačajnijih i najmlajših žena u Českoslovačkoj, koja je poznata i cenjena i kod ostalih slovenskih naroda. Jubilaru radi poštovanju na kulturnom, političkom, socijalnom i feminističkom polju, ali njen glavni i najomiljeniji rad je na polju slovenske uzajamnosti. Taj njen rad traje već punih 35 godina. Ona je odlična govornica, pisateljica, urednica i organizatorica. Deluje u mnogim društvinama i ustanovama. Kao nacionalna žena, jubilarka je od mlađih svojih godina i članica Sokola, i to poštovna radnica. Krajem 1928. godine njenom je inicijativom osnovana »Jednota slovenskih žena«. Iz mnogih putovanja poznaje dobro svet, a naročito voli i ceni jugoslovenski narod.

60-godišnjica Bohumile Smolaržove-Čapkove. Dne 4 aprila o. g. proslavice 60 godišnjicu svog plodnog i radnog života gospoda Bohumila Smolaržove-Čapkova, jedna od najznačajnijih i najmlajših žena u Českoslovačkoj, koja je poznata i cenjena i kod ostalih slovenskih naroda. Jubilaru radi poštovanju na kulturnom, političkom, socijalnom i feminističkom polju, ali njen glavni i najomiljeniji rad je na polju slovenske uzajamnosti. Taj njen rad traje već punih 35 godina. Ona je odlična govornica, pisateljica, urednica i organizatorica. Deluje u mnogim društvinama i ustanovama. Kao nacionalna žena, jubilarka je od mlađih svojih godina i članica Sokola, i to poštovna radnica. Krajem 1928. godine njenom je inicijativom osnovana »Jednota slovenskih žena«. Iz mnogih putovanja poznaje dobro svet, a naročito voli i ceni jugoslovenski narod.

† Dr. Miroslav Kouckí. Dne 17. marta umro je u Pragu štabni kapetan dr. Miroslav Kouckí, veliki prijatelj našeg naroda i odlični poznavaoč naših prilika, te cenjeni pisac i naučnik. Pokojnik se rodio 1886. u Sobinu kod Kladna, kao potomak stare češke nacionalno-svesne patricijske porodice.

SV. JEDERT NAD LASKIM. — Delo v društvu. Dne 3. marta je naše društvo vprizorilo Delakovedu »Desetog brata« pod režiju br. Kneza Dražgata. Igra je bila precej dobro poddana.

Za mesec april je u programu sponzorske akademije in se vsi oddelki zaradi obširnega programa pridno vežbajo. Starejši bratje so se tudi ozvili in se pričeli vežbati.

V mesecu maju, priredimo tobolo, da si lahko nabavimo še manjkajoče telovadno orodje. Soseda društva prosimo na bratski poset.

Zupi Banja Luka

BOS. PETROVAC. — Glavna skupština. 10. febr. održalo je naše društvo svoju petu redovnu godišnju skupštinu, koju je otvorio starešina društva brat Gojko Rakić odavši počast Kralju Ujedinitelju.

Iza toga prešlo se na dnevni red pa su sledili izveštaji funkcionera, koji su svih jednoglasno primljeni i odobreni.

Iz izveštaja se vidi, da je društvo u prešloj godini bilo aktivno i da je u svima pravcima delovalo s uspehom. Naročito je bio opsežan izveštaj blagajnika Fonda za podizanje doma, br. dr. Duke Keemana, te izveštaj društvene blagajničarke s. Perside Novaković.

Posle primljenih izveštaja prešlo se na izbor nove uprave društva, pa je akklamacijom primljena predložena lista. Za starešinu je izabran brat Gojko Rakić, za zamenika br. Duka Keemana, za tajnika brat Ismet Drača, za načelnika Dragoljub Sarić, za načelnicu sestra Nada Postić, za prosvetara sestra Olga Premužić, za blagajnika sestra Persida Novaković. Ujedno je izabran Prosvetni i Gradevni odbor za god. 1935. god.

D. S.

Zupi Beograd

SREMSKA MITROVICA. — Mašarikova

Prosletni tečaj Sokolske župe Karlovac, održan od 14 do 16 marta o. g.

jula do 11 sati, kad je nadošlo vreme rastanka i odlaska domovima nakon tri korisno upotrebljena i sokolski ugodno provedena dana.

KARLOVAC. — Sokolska lutkarska pozornica. Marnim radom br. Ive Stotića, slučaša saveznog lutkarskog tečaja, i znatnom finansijskom invensticijom uspešno je u novom karlovačkom sok. domu urediti sokolsku lutkarsku pozornicu. Snabdevana je najmodernijim tehničkim revizitama, pa je i mogućno postizavanje maksimalnih efekata. Dosad je pozornica dala dve veoma uspešne priredbe, Robinzona i Trnaružiću. Rad se intenzivno nastavlja, zadovoljna deca pune dvoranu do poslednjeg mesta i tako pozorište uspešno izvršuje namenjenu mu zadacu i vaspitnu misiju.

ČRNOSELJ. — Belokrajsko prosvetno okružje. U nedelju 10 marta o. g. održan je prvi ovogodišnji zbor društvenih prosvetara našeg okružja u Črnomelu na kome su bile zastupane govorice svih jedinica. Okružni prosvetar br. G. Kostjukovski dao je opširni prikaz prosvetnog rada u prošloj godini sa statistikom. Iz izveštaja se vidi, da je prosvetni sokolski rad u okružju u hrvatskih dubljih koren, i da će uz sistematski nastavak dati tražene rezultate. U pojedinim jedinicama prilagodio se rad mesnim prilikama, pa su i pojedine grane ovde više onde manje zastupane. Neke jedinice ipak ne pokazuju dovoljno smisla za rad, a općenito je nedostatan sistematski, planinski rad. Najveću aktivnost je pokazalo Sok. društvo Črnomelj, što je i razumljivo obzirom na to, da je tamo stvarno sedište okružja. Da bi se izbegla metoda prigodnog rada, primljen je od br. okružnog prosvetara predloženi plan za idući tromesečni period i zaključeno, da se u buduće radi više po programu, koji će se sastavljati na zborovima. Iz debate se opaža, da se sve jedinice bore sa sličnim potreškočašma, i da prosvetni rad još uvek neće da shvate mnogi društveni funkcioneri kao važan.

Primljen je, da se župskom zboru prosvetara među inim predloži da se prosvetar br. G. Kostjukovski, i da se sedište okružja, koje je bilo u Metlici, prenese u Črnomelj, gde su i onako glavniji funkcioneri. Pošto je zaključeno, da se idući zbor održi u mjesecu januari u Semiču, br. Kostjukovski zaključuje zbor.

V. V.

Župa Kranj

KRANJ. — Župni prosvetni dan. V red odličnih sokolskih prireditev spadajo župni prosvetni dnevi sokolske župe Kranj, ki je letos u nedeljo dne 17. marca priredila že svoj četrti prosvetni dan, ki more služiti kot vzor prav gotovo vsem ostalim župnim prosvetnim odborom našega Saveza. Doprudno so se vršile skušnje nastopajočih, ki jih je bilo skupno preko 200 ter župni zbor društvenih in četnih prosvetev, ki ga je vodil župni starosta in prosvetar br. Jaka Špicar.

Popoldne se je vkljub mednarodnim skakalnim tekmmam v Planici že pred tretjo uro pričela polniti velika dvorana Narodnega doma in ko je ob pol štirih stopil na oder viharu pozdravljen župni starosta in prosvetar br. Špicar, naš popularni pisatelj, je bila dvorana domala polna. Brat Špicar je pozdravil navzoče, predvsem predstavnike oblasti in uradov, zastopnike župe Ljubljana in prav posebno toplo navzočega skladatelja brata Adamiča, ki je župi za njen 25 letni jubilej in za ta prosvetni dan poklonil novo in prekrasno skladbo »Budnica« na besedilo našega pisatelja v pesniku Cvjetka Golarija. Pozdravil je vse sodelujoče, posebno mladinski zbor iz Kranja ter navzoče goste pa tudi poslušalec, ki pri radioaparatu doma tostran in onstran meja poslušajo našo pesem. Spomnil se je veselih in tužnih dogodkov v minulem letu, zlasti zletov v Srbiji Zagrebu ter tragične smrti Viteškoga kralja Aleksandra I. Ujedinitelja. V nadaljevanju svojega jednatega govora je izrekel nadalje še našte besede: »Komaj smo se zdali, miši obupu! Le težko nas je ne prepričal klic narave, da smo pozvani na zemlji, da živimo in delamo, čeprav nam ta zemlja iz prokletstva rodila le trnje in osat, — da smo tu, da ne klonimo, ampak vztrajamo in da se borimo

mo za zmago in lepše, svetle solnčne dneve. Naše sile so narodu potrebne! Danes bolj kot kdaj poprej! Dvignili smo se zato in spet priceli z trdim delom. Še bolj, s še večjo silo in ljubezno do nje, naše domovine, ki nam daje kruh in življenje, ki nas priklerpa k sebi kakor rodna in ljubeča mati, do nje, ki je osirotelja izgubivši skrbnega očeta in gospodarja.

V delu za njo stojimo danes pred vami. In srečni smo, da smo baš danes, ko tuga še prhuta okrog naših duš povezani z večino našega članstva, ki nas posluša pri svojih aparativih. Zato iskre na hvala tudi ljubljanski radiopostaj, da je sprejela v program naš koncert. — Še bolj pa nas tolaži, da etični valovov ne ustavlja nobena državna in carinska meja, da jim ni treba potnih listov in vizov, kadar hite noseči s seboj našo pesem kot uteho našim bratom in stristem ob Soči, Zili, Dravi, v Trstu in Istri. Z nami ste tugovali ob naši narodni tragediji, kakor svete zvezde so se svetile vaše solze. Dvignite glave tudi vi. Vsa naša srca so v vami in naša pesem naj vam pove, da se dviga nov rod — inkarnacija testamento Pokojnega kralja, nov rod, pred katerim hodi Mučenik sin, naš mladi Kralj Peter II., novi rod, ki naj snemo trnjevne krome raz vaših izmučenih glav ter splete kito cvetja in z njim povezavas in našo lepo Jugoslavijo. Da se to urešniči, hočemo mi Sokoli vedno in povsod izpolnjevati s krvjo ožarje izročilo umirajočega Gospodarja. Čuvajte Jugoslavijo!«

Globoke besede brata Špicarja so bile najlepši uvod v koncert, ki je pokazal stalen napredok glasbenih odskov raznih edinice kranjske župe. Spored je bil obširen in bogat, saj je obsegjal 23 točk, ki so jih izvajali nastopni zbori: Mladinski zbor iz Kranja, moški in ženski zbor iz Kranja, moški in mešani zbor iz Radovljice, moški zbor iz Stražišča, moški zbor iz Škofje Loke, moški zbor iz Podbrezja ter orkestra iz Kranja, Jesenic in Škofje Loke. Na spored so bile v večini Adamičeve skladbe, in sicer kar 6 skladb. V popoldno oceno sklad in njih izvajanja se ne morem spuščati, ker so v to poklicani glasbeniki in sta podrobno oceno že itak objavila dnevnika »Jutro« in »Slovenski Narod«, omenim naš sami, da so bili nastopi na prav dostojni višini, med najboljše zbrane pa se je uvrstila Radovljica. Impozantan je bil ob koncu skupni nastop. Združeni mešani zbori, preko 120 pevcev so najprej odpeli Paščanov »Sokolski pozdrav«, nato pa s spremljavanjem združenih orkestrov — preko 40 članov — pod večjo, temperamentno takirko brata A. Fakina Adamičeve »Budnico«, ki je napravila naravnost impozantan vtisk. Je to prekrasna skladba, ki je kljub samo eni skupni skušnji bila podana kar moči dostojno in ki ji je veliko število sodelujočih tudi dal potrebnega poudarka. Vse priznanje vsem sodelujočim zborom in njih pevovodjem, prav posebno priznanje pa dirgentu br. Fakingu, ki je izvršil levji del vsega programa. Žal, da letoš ob župnem jubileju nismo čuli zborov iz Jesenice, Bohinja in Kranjske gore, ki so prejšnja leta tudi prav uspešno nastopili. Na celotno prireditev je ZPO Kranj lahko ponosen in uverjeni smo, da bodo zgledu župe Kranj sledile tudi ostale naše sokolske župe. Taki nastopi, kakor je bil prosvetni dan v Kranju pa služijo tudi kot vzpboda glasbenim odskokom poenih edinice pri njih delu, ki stremi k vse višji populnosti.

J. P.

KOČEVJE. — Proslava 85. letnice predsednika T. G. Masaryka. Tukajšnje sokolsko društvo je 11 marca priredilo proslavo velikega Slovana na skromen, a dostojen način. V telovadnicni narodne šole se je zbral precej število članstva, naraščaja in dece ter prijateljev društva. Najprej je pevski zbor Glasbenega društva odpel češkoslovensko in jugoslovensko himno. Nato nam je prosvetar br. Jazbec iz izbranimi besedami orisal življenje in delovanje glavarja bratske Čehoslovaške republike. Sledili sta dve primerni recitaciji. K sklepnu je pevski zbor še zapel staračko pesem, nakar je bila proslava zaključena.

LJUBLJANA I TABOR. — Tekma moške dece in čajanka. V nedeljo 13. marca je priredil mladinski odshek prednjaškega zobra tekmo moške dece in popoldanski nastop ter čajanko vse dece.

Z navdušenjem so se borili pri tekmi mladi telovadci za čim lepše uspehe. Pokazali pa so pri tem, da so tekmovalci-sokolci, ki že vedo, kakšna sme biti med njimi borba.

Popoldanski nastop, ki so ga posetili mnogi starši naše dece in drugi njeni ljubitelji, je pripravila mladina sama. Nobile točke niso sestavili vodniki oddelkov, temveč so se misli za vse porodile v glavicah naših malih. Res je, da so bile pri tem nekatere točke slabše pripravljene, toda bil je dokaz, da znajo tudi naši najmanjši ustvarjati.

Po nastopu je priredil mladinski odskok tombolo, pri kateri so bili razdeljeni med mladino lepi dobitki. Po tomboli je bila deca pogoščena s čajem.

S tem je bil spored mladinskega dne zaključen. Zadovoljna se je vračala mladina domov, zadovoljni pa so bili tudi starši, ko so videli, da zna tudi deca prijetno, zabavno in popoloma samostojno akademijo.

LJUBLJANA. — Proslava 85. letnice T. G. Masaryka pri Sokolu III. V niz proslav rojstnega dne br. T. G. Masaryka, se je dostojno ustvila žena, ki jo je priredil Sokol III. v sredo 13. t. m. S tem se je Sokol III. na zelo lep način oddolžil velikemu možu za njegove zasluge.

Proslavo je otvoril društveni orkester z češkoslovensko in jugoslovensko himno. Slavnostni govor o jubilantu, je imel br. društveni prosvetar prof. Kolar. Ko je br. prosvetar svoj govor s

povizovom na mnoga leta br. Masaryku zaključil, je orkester še enkrat zaigral himno br. Čehoslovakov, nakar je sprengovoril še par besed br. starosta Dan. Šaplja, ter se obenem zahvalil vsem za udeležbo in sodelovanje. Kot nadaljnjo točko sporeda je orkester izvajal Čerinov ciklus Jugosl. narod. pesmi »Lepo Maro«, ki jo je prednašal moram reči dovršeno. Z odlično odsvirano koračnico, je orkester uspešno proslavo zaključil. Proslave, ki je bila mišljena za ozzi društveni krog, se je udeležilo vse televadeče članstvo z naraščanjem in deco, pa tudi precej drugačega članstva in občinstva.

RIBNICA. — Masarykova proslava in otročja čajanka. Predavateljski odshek našega sokolskega društva je predel dne 7. marca t. l. predavanje o predsedniku bratske Čehoslovaške republike dr. Tomažu G. Masaryku. Predaval je brat Josip Ančik, ki je v skrbno sestavljenem in zanimivem predavanju podal življenjepis in delo tega znamenitega moža, ki uživa spoštovanje in občudovanje vsega sveta. Predavanja je udeležilo veliko število poslušalcev.

V četrtek, dne 14. t. m. je priredil prednjački zbor čajanko za našo sokolsko deco, ki je v vseh oziroma izborni uspeha. Prireditev je otvoril br. Hermann Kmet, ki je imel na zbrano deco (120 po številu) lep nagovor. Sledile so deklamacije (naštudirali s. s. Krista Kmetova in Marija Pucova) in telovadni nastopi (naštudirale s. Pavla in Štefka Bartol, Kmetova in Pucova). Nato so bili otroci pogoščeni s čajem in pevčivom, kino-odsek pa jim je predaval film iz naših krajev in film iz pokrajinskega zleta v Zagrebu.

Veselje je bilo gledati razigrano deco, ki se je prijetno zabavala, uspeh tega popoldneva pa je pri prednjačkem zboru utrdil sklep, da se take prirediteve za našo deco prirede še večkrat.

Župa Maribor

PTUJ. — Ustanovitev nove čete. 10. marca je ustanovilo matično društvo Ptuj pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju svojo 8. sokolsko četo. Kljub vsem nasprotu in silni agitaciji se je zbral v šoli lepo število kmetijskih mladeničev, ki so z največjim zanimanjem sledili izvajanjem odprtancem matičnega društva. Društveni starosta br. dr. Šalamun je pozdravil vse navzoče ter jih bodril za delo v dobrobit naše ljube domovine, kar je v ostancu načelo sokolske organizacije. Okrožni četni prosvetar br. Šterk, je v poljudni obliki tolmačil sokolsko idejo, njeni pomen in cilje, ki jih hoče s svojo vzgojo doseči. Razjasnil jim je tudi zgodovino sokolstva. Četni referent br. Ogorec je pa razlagal navozim organizačna pravila ter poučeval kaj hoče organizacija od svojega članstva in kake ugodnosti mu nudi. Ustanovni občni zbor je prav lepo vodil učitelj br. Šegula Pavle, ki je razvil lep program dela.

Izvoljena je bila četna uprava, in sicer: starosta Tomanič Jurij, načelnik Tumpej Ivan, tajnica Avsenjak Frančka, prosvetar Šegula Pavle, odborniki pa br. Jeza Lovro, Baumau Franc, Beranič Franc, Sel Ivan, Sorec Karel, Pišek Lovro, Oset Anton in Rajh Lovro.

Bratje so takoj po ustanovitvi zbrali v telovadbo, kateri prav pridno zahajajo. Ustanovili so si pevski in tamburaški odsek, a začeli so tudi že z nabiranjem knjig za ustanovitev knjižnice.

Ptujsko sokolsko društvo deluje z vso vnočno, saj imamo samo 36 oddelkov telovadčih ter še vzdružuje vezi s 8. četami, ki tekmujejo med seboj, da bi pokazale tem več uspehov svojega delovanja.

Župa Mostar

KRUŠEVJANI. — Sokolsko selo in guslarska utakmica. 9. marta uprava ove čete održala je selo in guslarsku utakmicu, koje je bilo veoma posvečeno našem članstvu, več i od ostalih meštan.

S nekoliko pozdravnih reči br. starešina I. Glogovca, otvoril je ovo selo. Tada je br. Durovič Vaso održao predavanje o Josipu Jurju Štrosmajerju, i jugosl. misli iznoseči njegov rad i život. Zatim Ostojia Glogović govoril o guslama v prošlosti.

Posle predavanja nastala je guslarska utakmica. Utakmica je bila lep. Prvo mesto dobilo je guslar br. Mirko Bjelica, ki je i ranije na društvenoi i župskoj utakmici dobilo prvo mesto. Drugo mesto dobilo je br. Sarko Zoli.

Interesovanje za ovu utakmicu bilo je veliko, te je poseta bila preko očekivanja.

KRUŠEVJANI. — Gradnja doma. Kancelarija Nj. Vel. Kralja svojim aktom br. 445 od 31. januara 1935. god. blagoizvolela je, na našu molbu, odboriti da Sokolski dom — Kruševljani može nositi ime: »Sokolski dom Viteškog Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja«. Odobrenje je uokvireno i istaknuto na vidnem mestu u Domu.

Za izgradnjo doma pomogla su ova gospoda in brača: 1) br. Sekula Zečević 1000, 2) br. Čedo Milič, star. župe Mostar, 200, 3) g. Boško Šljegović 100, 4) g. Spasoje Glogovac 100, 5) g. Dušan Glogovac 100, 6) br. dr. Gačinović, st. društva Nevesinje 50, 7) g. Milan Te-

šanović 50, 8) g. Živ. Ilić, načelnik dr. Nevesinje 50, 9) Cvitan Mršić 50, 10) g. Vujović, prota 30, 11) g. Momčilo Grgurević, sveš. 30, 12) Čajić, šum. referent 30, 13) gda Olga Krulj 30, 14) Stevan Miličević 30, 15) Duro Vukčević, žand. kaplar 50, 16) Nedelko Blagojević 25, 17) Zagorka Krulj 20, 18) Jakila Blažović 20, 19) Jova Glogovac 20, 20) Rosa Vujičić 20, 21) Lazo Radović 20, 22) Spasoje Bjelica 20, 23) Manojlo Govedarevic 20, 24) g. Bon, žand. vodnik 20, 25) Dušan Knežević, pr. opš. 20, 26) Luka Radojičić 20, 27) Omerović 20, 28) Ilija Jamina 20, 29) Lazar Prljeta 20, 30) Mustafa Eminović 10, 31) Mila Cavina 10, 32) Nika Bovak 10, 33) Koja Kovačević 20, 34) Krsta Milović 20, 35) Nikola Telebak 10, 36) Dorde Teledak 10, 37) Vlado Delić 10, 38) Drago Žerajić 6, 39) Boško Žerajić 10, 40) Dorde Vujičić 10, 41) Ilija Žerajić 10, 42) Risto Bjelica 10.

V. M. D.

METKOVICI. — Glavna skupština, 27. januara je naše društvo održalo svoju glavnu godišnju skupštinu, koju je otvorio starešina br. dr. Koščina, sedište se Viteškog K

ROSIJA - FONSIER • društvo za osiguranje i reosiguranje • Beograd

načelništvo. U starešinstvo ušli su: za starešinu: dr. M. Ivković, lekar; za I zamenika: Drag. Cvetanović, knjižar; za II zamenika: Svet. Petrović, blag. banke; za načelnika: Ilija Špadijer, nastav. gimnastike i za načelniku: Jelica Ilić, nast. gimnastike. Što se tiče sa-

stava ostale uprave, to je ostavljeno u dužnost kandidacionom odboru od 5 članova, opunomoćenih od konferencije.

Članovi su se razišli s ubedenjem, da će se odluke ove skupštine poštovati.

Prednjački tečaj Sokolskog društva Subotica,
održan od 2 febr. do 3 marta o. g.

Župa Novi Sad

SUBOTICA. — Desetodnevni društveni prednjački tečaj. Pored velikog posla i rada, koji se sada obavlja u Sokolskom društvu Subotica, a obzirona na prestojeći pokrajinski slet severnih župa, u društvu se svršavaju i čisto unutarnji poslovi, tako da sam rad u društvu ništa ne trpi, već on i nadalje ide svojim redovitim tokom, a ovo pak naročito u tehničkom pogledu.

Jedan od važnih, a možda i najvažnijih, delova sokolskog rada, neminovalo je i održavanje društvenih prednjačkih tečajeva, da bi se na taj način rad, tehnički rad, mogao da odvija onako, kako je to potrebno radi stalnog usavršavanja našeg telesnog vaspitanja. Tu veliku važnost prednjačkih tečajeva, naše društvo shvatilo je onako, kako se to i dolikuje jednom ovakvo velikom društvu. Toga radi održan je desetodnevni prednjački tečaj za članove i članice. Tečaj se održavao subotom posle podne od 6—9 časova i nedeljom pre podne od 8—12 časova. Tečaj je posećivalo 12 članova i 10 članica. Na tečaju su predavali braća: Neđad Rajić, starešina društva. Stepanov Đorđe, okružni načelnik. Tešić Lazar, načelnik društva, dr. Plavšić Kosta, lekar, Dordević Đorđe, Pozderović Lajčko, zam. načelnika, Temali Josip, tajnik P. Z. i Ladenhauer Rudolf. Voda tečaja bio je brat Pozderović Lajčko.

Ovaj tečaj je u svakom pogledu uspeo, tako da su se svi slušaoci odmah prijavili i za polaganje društvenog prednjačkog ispita, koji će se održati krajem ovoga meseca.

J. T.

SUBOTICA. — Iz Ruskog Sokola. U nedelju 24 februara u ruskom Sokolskom društu u Subotici, obavljeno je polaganje svečanog zaveta članova, a tom prilikom protonomesnik g. Marko Protić, osvetio je rusku nacionalnu zastavu kao društveni barjak, koju je društvo dobilo kao dar od sestre Poljakovske. Sudjelovali su ruski pevački hor i muzika Sokolskog društva u Subotici.

Svečanosti su prisustvovali pored brojnog članstva, delegati Sokolskog društva Subotici kao i delegati raznih ruskih organizacija.

Posle izvršenog obreda g. Marko Protić održao je kratak govor, i prve reči bile su mu upućene seni Blaženopostivog Viteškog Kralja Aleksandru I Ujedinitelju, velikog borce slavenske ideje. Iza toga govorio je o značaju Sokolstva, pozivajući prisutne da vredno priuštu na rad u Sokolu i da potpomažu Sokolu u svakom pogledu. Posle završenog govora prisutni su složno tri puta uzviknuli: »Živeo Kralj Petar II.«

Posle toga održao je kratak govor starešina ruskog Sokolskog društva br. Makarij Verdiš. U svom govoru istakao je značaj sokolskog rada na nacionalnom polju. Nakon toga kazao je još brat Aleksandar Zauer, prosvetar, nekoliko reči o slavenskoj ideji, kojom je protkanо rusko Sokolstvo.

Nato je brat Radomir Vujić pozdravio nove Sokole, koji su postali pripadnici slovenske sokolske zajednice.

Prilikom ove svečanosti, osim osvećene zastave, društvo je dobilo na poklon i dve lepe ikone od članica Serafine Patrik i Evgenije Kelerman.

Župa Novo mesto

NOVO MESTO. — Okružni prednji zbor. V nedeljo, dne 10. marta so zborovali u Novem mestu prosvetarji Mirenškega sok. okrožja. Zbor, ki se je pričel ob 8. uri, je vodil okr. prosvetar br. M. Tratar. Poleg obširne poročila okr. prosvetarja o uspešem sok. prosvetnem delu u okrožju je zbor izvolil za to leto za okr. prosvetarja br. Žumra Antona iz Zu-

stava ostale uprave, to je ostavljeno u dužnost kandidacionom odboru od 5 članova, opunomoćenih od konferencije.

Članovi su se razišli s ubedenjem, da će se odluke ove skupštine poštovati.

je zbor sprejel nekaj predlogov za žup. skupščino, tičočih se takse za pridrivate, mladin. udejstvovanja in drugo, nakar je ob 12. uri zaključil br. prosvetar uspel zbor.

MIRNA PEĆ. — Bratu dr. Ljudevitu Böhm u spomin, Bratsko Sokolsko društvo Mirna je 15. marta t. l. izgubilo svojega časnega starost in dolgoletnega člana društvene uprave br. dr. Ljudevitu Böhm, katerega ime je tako splošno znano na naši slovenski ter jugoslovanski javnosti, da lepe zasluge pokojnega ne potrebujemo posebnih poudarkov. Rodom iz Kočevja (1864) je promovirala na Dunaju in postal profesor. Poučeval je u Ljubljani, Novem mestu, Splitu in končno na pomorski akademiji na Reki, kjer se je posvetil pomorstvu in postal strokovnjak, ki je kakor le malokdo poznal življenje in potrebe našega Jadrana. Ko je po prevratu prišel v Ljubljano, je postal kot vnet predavatelj pomorstva pravi apostol poglabljanja jadranske zavesti. Imenovan je bil za prvega direktorja ljubljanske trgovske akademije, katero je vodil 11 let. Pred upokojitvijo je postal honorarni profesor na pravnji fakulteti univerze Kralja Aleksandra I. v Ljubljani, na katerem mestu ga je doletela smrt.

Pokojni brat dr. Böhm se je dobro zavedal dolžnosti inteligenta - vzgojitelja, zato je radevolve pomagal v javnem življenju, kjer je le mogel. Tako smo ga našli v raznih trgovskih organizacijah, pa tudi v Jadranski Straži je zavzemal vidno mesto kot znan in čilan predavatelj. Svojo odločno narodno zavednost pa je izprical kot navdušen Sokol in je stal zlasti Sokolu na Mirni vedno v pomoč ter kot svetovalec in predavatelj. Poznam pa je bil pokojni brat tudi kot prepričan in iskren Jugoslovan, ki si ni strašil pokazati tega svojega svetega idea niti takrat, ko je še poučeval mlade pomorščake na Reki. In kljub temu je bil priljubljen ter visoko cenjen mož. Zato bodo njegove zasluge trajno zapisane v zgodovini našega napredka i prosvetnega dela v Jugoslaviji. Pokojnik pa je za svoje delo dosegel številna odlikovanja in najvišjega mesta v naši državi in inozemstvu.

Na njegovih poslednjih poti v nedeljo 17. marca t. l. na Mirni ga je spremljalo vse, ki ga je ljubilo, cenilo in spoštovalo. Tudi Sokolstvo se je poklonilo manom velikega svojega brata in poslednje besede društva. staroste brata Lunačka so se zile z našim »Slava!« v poslednjo zahvalo.

Mir pečeli brata, znanstvenika in čuvarja našega Jadrana!

— ar.

Župa Osijek

BELI MANASTIR. — Okružni prednjački ispit. U nedelju 10 marta o. g. održani su u Belom Manastiru društveni prednjački ispit. Pristupila su četiri kandidata i to braća: Smajzl Ladislav iz Luča, Čvejanović Vojislav, Đurić Stokan iz Darde i Mihalik Mihajlo iz Kneževa. Ispitnoj komisiji je predstavljao brat ing. Miloš Kvapil, župski načelnik. Svi kandidati položili su ispit. Ovime se je povećao kadar ispitanih prednjaka u ovom okružju, te u okružju sada ima: 3 prednjaka i 12 prednjačkih pomoćnika.

Istoga dana po podne priredilo je ovdajanje Sokolsko društvo čajanku za decu. To je bila prva priredba ove vrste u ovom društvu. Na čajanci je bilo blizu stotinu dece, kojoj su ispričane dve lepe pripovetke, zatim je prosvetar brat Janković poveo s decom razgovor zašto idemo u sokolanu. Iza toga su deca zajedno otpevala nekoliko pesama, te im je podelen čaj s kolačima, za koji je svako dete platilo po 1 dinar za pokrije troškova. Na rastanku su deca zamolila brata prosvetara, da bi se ovakove čajanke održavale svake nedelje.

B. S.

produžni tečaj nije se mogao održati radi malog broja prijavljenih.

Polaznici je bilo 20 iz ovih jedinica: Bekt. Gradište (2), Pleternica, Slav. Požega, Frkijevci-Kadanovci, Podr. Slatina, Sopje, Noskovci, Nova Buka-

Našice. — Okružni prednjački tečaj. Nakon prednjačkih tečajeva u Vinkovcima održan je početnički prednjački tečaj u Našicama od 18 do 27 februara o. g. za okružja Podr. Slatina, Slav. Požega i Našice. Projektovan

Okružni početnički prednjački tečaj u Našicama,
održan od 18 do 27 marta o. g.

vica (2). Mikleuš, Durdenovac, Budinci, Čačinci (2), Jelisavac, Petrovo Polje, Našice i Podolje (2).

Program tečaja bio je kao u Vinkovcima. Vodio ga je župski prednjak, a predaval su osim njega još braća: Mogorović Matko, okružni načelnik, Major Dragutin, načelnik društva, Veček Eugen, Prijeć Milan i dr. Heršković Izak.

Tečaj je u svakom pogledu uspeo.

TENJA. — Rad prednjačkog zbor. Prednjački zbor održava svakog prvega petka u mesecu sedmice. Prednjački zbor vežba svakoga utorka. Sprema se za godišnje okružno natjecanje i pokrajinski slet u Subotici; ostala odjeljenja vežbaju u određene dane.

Članova vežbača ima 20, članica vežbačica ima 10, muškog naraštaja ima 30, muške dece ima 24, a ženske dece ima 29. U tehničkom radu opaža se veliki napredak.

Sokolsko društvo se spremi da ovoga proljeća priredi akademiju s javnom vežbom, na kojoj će dati i sokolska diletaantska sekacija par pozorniških komada.

TRNJANI. — Priredba. Dana 9 marta o. g. priredilo je Sokolsko društvo Trnjani svoju pretstavu, koja je odlično posjećena. Prisutne je pozdravio potstarešina br. Vitas Mladen koji je u svome govoru izložio sokolsku misao. Posle toga izveden je sledeći program: 1) »Nesrećnik« drama u tri čina od Mladena Širole, 2) »Deklamacija dece«, 3) »Analfabet«, šala u jednom činu od B. Nušića. Žatim se je brat prosvetar zahvalio prisutnjima na lepotu posetu i zamolio ih da i u buduće pomažu sokolsku misao, koja je nosila Jugoslavenstvo.

S tim je bio završen program.

Pretstava je potpuno uspela, kako u moralnom tako i u materijalnom pogledu.

VINKOVCI. — † Brat dr. Mato Novosel. Povodom prve godišnjice njegove smrti. Dvadeset i šestog marta ove godine navršila se je godina dana kako se preselio u večnost naš zaslužni sokolski brat dr. Mato Novosel, umroveni rmk. župnik vinkovčki, vojni svećenik, banskí večnik, predsednik mesnog odbora Narodne odbrane, podgradonačelnik i t. d.

† Brat dr. Mate Novosel, župnik

Povodom prve obletnice njegove smrti dužnost nam je, da osvežimo na njih naše uspomene. Članom Sokolskog društva u Vinkovcima bio je još tamo od 1920 godine. I dalje neprekidno ostao je u našim redovima sve do časa svoje smrti. Uzimao je aktivnog udelu u sokolskome poslu. Naročito u poslednjim godinama. Prilikom župskog sleta godine 1928 bio je članom sletskog odbora. Tada je kao najpoznavniji, kao nekadašnji tajnik vladike Štrosmajera napisao o njemu iscrpan članak za sletski spomenic.

Iz tog izveštaja se vidi, da je društveni rad u minuloj godini bio obiljan. Nakon tragičnog dogadjaja, koji nas je sve u crno zavio, obustavljene komemoracije, kojom je prilikom održao komemorativni govor prosvetar brat Dimitrije Vujisić. Društvo je bilo zastupano na svim žalobnim svečanostima, prigodom pogreba i u poklonstvenoj deputaciji na Oplencu.

Iz izveštaja se dalje vidi, da društvo broji 263 člana i 254 člana vežbača.

Saldo 1 januara 1935 u blagajni je 9.494 Din 67 para.

Članarina za 1935 ustanovljena je ovako: upisna 10.—Din, članarina 60.—Din, članarina za vežbače 24.—Din, a za decu i naraštaj 12.—Din godišnje.

Na koncu je izabrana ova nova uprava, koja je od župe i potvrđena i to: starešina: Koh Matija, I. zamenik: Teodorović Nikola, pretsednik prosvetnog odbora: Vujisić Dimitrije, načelnik: Šijanović Andrija, I. zamenik: Radonić Gligorije, II. zamenik: Fridrik Alfred, načelnica Horniček Olga, I. zamenica: Koh Mičika, tajnik: Ištaković Petar, II. blagajnik: Selaković Tošo, II. blagajnik: Vojko, referent za Sokolske čete: Svetislav Spačić. Članarne uprave: Radosavljević Milan, dr. Lipovčić Ivan, Depolo Ivo, Roknić Du-

srez

brodske.

Godine 1905 izabran je za narodnog zastupnika u bivšem Hrvatskom saboru u Zagrebu. Na Fridjungovom veleizdajničkom procesu 1909 godine bio je optužen zajedno sa 36 drugova iz Hrvatsko-srpske koalicije, odakle se jedva spašava smrtna kazna. Godine 1910 dolazi da župnika u Vinkovce i ostaje na tom položaju do godine 1926 kada je umirovljen.

Umro je nenadno. Njegova nagla i neočekivana smrt ražalostila je mnogobrojne prijatelje našega društva i mesne Narodne odbrane, kojih je godinama stajao na čelu kao predsednik. Sokolstvo ga je dostojno otpratilo do zadnjeg počivališta.

Svi položeni venci, otsvirane tuljlike i održani govorovi prolazni su i od časovitog značenja. Spomen na zaslužnoga starinu brata dr. Matu Novoselu ostala je trajna i sačuvana u dušama i srcima svih prijatelja našega društva.

Slava i pokoj duši brata dr. Mate Novosela!

VINKOVCI. — Okružni prednjački tečajevi. U nastavku sprovanja programa telesno-vaspitnog rada u godini 1935 održana su u Vinkovcima dva prednjačka tečaja i to početnički od 21 do 30 januara i produžni od 31 januara do 9 februara o. g. Ovi su tečajevi bili za okružja Vinkovci i Vukovar.

U početničkom tečaju bilo je 25 polaznika iz sledećih jedinica: Cerić (5), Otok, Jarmina, Privlaka, Andriješevci-Rokovci, Tordini (2), Petrovci (3), Opatovac (2), Lovas, Nuštar, Svinjarevc, Branjin, Vinkovci, Orolj, Bošnjaci i Slakovci (2). U produžnom je bilo svega 11, od kojih jedna članica, iz ovih jedinica: Ostrovo, Vera, Otok, Vukovar (2), Erdevik, Novo Selo, Cerić, Sotin, Lovas i Županja.

Oba tečaja je vodio vinkovčki prednjak br. Hodovski. Predavali su osim njega još braća: Stražnički Mladen, okružni načelnik, Bučkalović Marin, načelnik društva

šan. Žimonić Aleksandar, dr. Dejan Orlić, ing. Đorđe Bugarić, Radaković Petar, Mrdenović Mihajlo, Klarić Ivo, Uglješić Pajo, Sokolović Ernest, Brančević Veljko, Njegić Jakov, Revizori: Bingulac Mirko, Gračl Feliks, dr. Tirk Draganić, Lukić Nikola, Krsmanović Milica, Ivoš Tomo, Počić Antun, Lukčić Antun, Sud član: Vučenović Ljubica, Franz Dragutin, dr. Drinković Božidar, Počić Dragutin, Palček Ivan ml., dr. Herčik Josip.

Zupa Petrovgrad

ČOKA. — Pretstava. Na dan 10 marta ove godine, Sokolsko društvo Čoka priredilo je uspeli pozorišnu pretstavu »Sumnjiivo lice«, koja je potpuno sve zadovoljila.

Lep materijalni uspeh nije izostao.

MOKRIN. — Prosvetni rad. Društveni PO sastavio se je ovako: predsednik br. Stepanov Milivoj; tajnik s. Ruža Petrović; knjižničar s. Badrićica Milena; novinar br. Adamović Dušan; izvestilac za sokolsku štampu s. Sečanski Nada; izvestilac za narodno prosvetovanje s. Belošević Bosiljka. Referent za lutkarsko pozorište br. Brener Nikolaj, a za muzički otsek br. Stepanov Milivoj.

PO sastavio je program rada do 1. jula o. g. iz koga se vidi, da će svake nedelje biti održan po jedan nagon pred svima kategorijama, jedanput u mesecu najmanje održaće se predavanje. U programu vidno mesto zauzimaju sokolska sela, koja će se održavati svake druge nedelje, a program će davati podmladak i naraštaj. Pozorišni otsek takođe ima nekoliko nedelja. I ostali prosvetni rad u društvu neće biti prenepragnut, nego će se gledati da se što više razvije.

U nedelju 17. marta o. g. održano je i sokolsko selo. Brat starešina pozdravio je prisutne i u kratko izneo cilj Sokolstva. Zatim je hor ženskog podmlatka pevao pesmu »Mrtav nam Kraja«. Iza toga je Kića sokolić (lutka) održao jedan nagovor deci. Posle je član podmlatka deklamovao. Nakon toga je Kića sokolić (lutka) recitovao o vladanju Sokola. Članovi podmlatka izveli su pozorišni komad »Pepejluga« od M. Sretenovića. Mali glumci izveli su komad vrlo dobro. Naposletku je Kića sokolić zahvalio prisutnim na poseti. Ceo program u glavnom dobro je izveden i publika je sa zadovoljstvom napustila sokoliju.

Ceneći rad našeg društva mesno Lovacko udruženje upisalo se za član na dobrovotoru sa godišnjim prinosom od 500 dinara, koju nam je sumu ovih dana uputilo kao doprinos za godinu 1935. Ovaj gest »Lovackog udruženja« daje nam potstrek za sve jači i intenzivniji rad u društvu.

A.D.

OPOVO. — † Dr. Milorad Raškov. Sokolsko društvo Opovo, kao i sve stanovništvo opovačko, ozalozila je prerasna smrt njihovog bivšeg starešine društva br. dr. Milorada Raškova.

Roden u Opovu, on posle svršetka studija dolazi u svoje rodno mesto gde otpočinje svoju lekarsku praksu. Odmah stupa u sokolske redove, gde je izabran za starešinu. Sav rad i uspeh u prešloj godini stvoren je njegovom zaslugom. Još nam je u svežoj uspenosti prošlogodišnji javni čas u Opovu, kada je on zbor postignutog uspeha likovao od zadovoljstva i sreće, jer je bila prva manifestacija Sokolstva u Opovu. Danas, pak, kada je u 31 godini njegovog života prestalo da kuca njegovo sokolsko srce, kada su zanećili njegova plementa usta i kada se zatvorile njegove blage oči, njegovi Sokoli i Sokolice plaču kraj mrtvoga svoga starešine. Plaću i zavetuj se, da će nastaviti rad u onom duhu, u kom ih je on vodio i učio.

Slava ti, dragi brate Milorade!

TOMAŠEVAC. — Priredba. Dana 10. marta t. g. ovo Sokolsko društvo održalo je svoju sokolsku priredbu sa sledećim programom: 1) »Sokolski pozdrav« (pevao mešov. hor Sok. društva); 2) Pozdravni govor (br. A. Bošković); 3) »Ja sam Sokoban«, dečja recitacija; 4) Vežbe članova za pokravljenski slet u Subotici; 5) »Srebrna svadba« pozorišni komad; 6) Monolog (br. S. Piperski) i 7) »Partijski braćevi«, pozorišni komad.

Ova priredba posve je uspela.

G.A.

TOMAŠEVAC. — Sokolska pčelarska škola. Krajem mjeseca februara t. g. kao u najpodesnije godišnje doba, ovo Sokolsko društvo, održalo je sokolsku prosvetu pčelarsku školu.

Ovu školu pohadali su mnogi naši članovi, a i nečlanovi. Kao nastavnicu su bili u ovoj školi agilni pčelari ovog sela, koji su ujedno i pripadnici ovog društva.

Zupa Skoplje

SV. NIKOLA. — Prednjački tečaj. Naše društvo je održalo prednjački tečaj, koji je završen 15. marta t. g. Cilj tečaja bio je osposobljavanje sokolskih radnika kako u Sv. Nikoli, tako i u sredu po selima, jer glavni deo programa rada ovoga društva u 1935. godini jeste osnivanje sokolskih četa na teritoriji društva.

Tečaj je uredno pohadalo i zavrsilo 30 slušalaca od kojih: 6 seoskih učitelja, 10 zemljoradnika, 6 radnika, 3 trgovca, 2 zanatlije i 3 domaće.

Predavači iz tehničkog dela programa bili su ovi: Gančo Pajtondžijević, župski putujući prednjak; Stevan Vasiljević, tajnik društva i Asparuh Dordjević, član teh. odbora Sokolske župe. — Iz prosvetnog dela: Drago M. Stijović, društveni prosvetar. Iz poljoprivrednog i lekarskog dela: ing. Vladimir Artjuhov, dr. Borivoje Pingović i Josip Legac.

Postignuti uspeh uposte je vrlo dobar. Organizacija tečaja bila je odlična. Na stan i hranu tečajaca pobrinulo se iz svojih skromnih sredstava samo društvo Sv. Nikola, koje je, zahvaljujući agilnom radu njegovih funkcionera, došlo medju prva društva u župi Skoplje.

D.S.

Zupa Split

DUGIRAT. — Idejna škola. Ova će se idejna škola održavati u dva navrata i to: u mesecu martu i novembru. Ovaj prvi period biće kao neka priprava za poslednji ciklus sokolskih predavanja, u kojima će i samo članstvo uzimati učešće, da bi se tako postigli što bolji rezultati.

U nedelju 10. marta održana su sledeća predavanja pred novom braćom, a bilo je i ostalih članova: 1) br. M. Gataria: Značaj i važnost idejne škole, 2) br. M. Nazor je održao prigodno predavanje o životu i radu velikog slovenskog sina, uzornog sokolskog borca, br. dr. T. G. Masarika.

Kao treća tačka ovog prvog sastanka zakazano je predavanje o organizaciji, uopšte, a zatim prelaz na našu sokolsku organizaciju, njenu važnost i misiju, koju ima u narodu. Upošteo s tim, tumaćilo se pojedine članove našeg sokolskog pravilnika sadržanog u »Organizaciji«. Ovo je predavanje održao brat S. D. Ivančević.

SOLIN. — † Marko Parać. Roden 15 XI 1886 u staroj, nacionalnoj i čestitoj tečačkoj porodici odlukova se od rane mladosti retkom dobrotom i urođenom plemenitošću duše i srca. Svojim karakternim životom i nagnućem za sve što je lepo i dobro, te za narod korisno, bio je živ primer i uzor svih vrlina istinskog čoveštva u najrođice, dobar gradanin, osvedočeni Jugoslaven i Sokoban, u jednu reč nosilac svih vrlina istinskog čoveštva i najidealnijem smislu, kakove još može da dade samo zdravo i nenokvareno selo. Strogo moralan, čvrst i jak u svojem uverenju, nije ga mogla pokolebiti ni začas nikakva sila, ostajući uvek veran jugoslavenskoj i sokolskoj misli nepokolebitivo i postojano do svoje prerane smrti. Još od 1. marta 1910. godine vidimo ga kao blagajniku u promicateljnom odboru za osnutak Hrvatskog Sokola, koju dužnost je vršio kasnije u društvu neprekidno kroz punih 17 godina savesno i požrtvovno, dok je od 1927—1931 bio član upravnog odbora, a od 6. septembra 1931 do smrti zamenik društvenog starešine. Dakle ne samo 25 godina sokolovanja, nego i neprekidne službe sokolskoj stvaru u upravnom odboru! Kada je u jubilarnoj godini svojeg društva trebao ukrigu ostale braće da proslavi društveni i svoj jubilej, podleže teškoj boljetici 23. februara 1935 na kliničku u Zagrebu, odakle je njegovo mrtvo telo preneseno radi sahrane u Solin i sprovođeno na večni počinak dne 26. februara o. g. uz ogromno učešće Sokolika i ostalog pučanstva. Nadasve dirljiv je bio doček mrtvog tela na stanici Solin dne 26. februara o. g. u 13.30 sati; kroz krušku i opšti plać veća delegacija Sokola u kruju skupa s najbližom rodbinom preneta je les do pokojnikove kuće. Potresni prizori koji se odigravaju kroz puna dva sata u pokojnikovu domu ne daju se opisati; uz užalošćenu porodicu: suprugu, majku, petero dece, sestre, rodbinu defilovalu gomile uplakanih da se poklonje opštete obilježenjem bratu Marku. U 16 sati krenula je veličanstvena povorka kakovu Solin nije vido, koliko po broju učesnika, koliko po općem ganuću. Sokoli su poneli svog mrtvog potstreljajućeg brata Marka na njegov poslednji put. Jedan Sokoban je nosio krst iz kojeg povorci nije bilo kraja. Uz članstvo svih kategorija sa zastavom i muzikom na čelu, 10 venaca, delegacije Sokolskih društava Split i Kaštel Sućurac videli smo i predsednika Gradskog poglavarstva iz Splita g. inž. M. Kargotića na čelu brojne delegacije Gradskog poglavarstva, čitav Solin i veliki broj pokojnikovih poštovalača iz Splita.

Pred Sokolskim domom zavitim u crniu zastala je tužna povorka. Tu se je starešina Sokolskog društva Solin brat dr. M. Žižić granuljivim i uzbudljivim rečima oprostio od pokojnika i ime društva Solin, dok je brat R. Čulić govorio u ime Sokobana Split. Nakon opela u crkvi na samom groblju u ime prijatelja i čitavog sela govorio je veoma dirljivo g. prof. dr. L. Katić.

I tako sahranje solinski Sokoli jednog živog Sokola, živog jer će njegov čestiti lik kao primer čestitosti i rodoljublja većno zračiti u našem Sokolskom domu kao potstrek svima, kako se postojano bez predstava radi i pregrada za narod i Sokolstvo. U sokolskoj čitaonici društvo će ovih dana postaviti na počasno mesto pokojnikovu

sliku, umetnički rad i poklon slikara Paraća, pokojnikovog rođaka.

Ovi redovi ne bi bili potpuni kada ne bi istakli, da je brat Marko bio prvi ne samo na radu u Sokolu, jer se jednako nesebično i s ljubavlju zalažao za svaki narodni posao. Vredan zadrugar dugog godina je bio član uprave Seoske blagajne, a zadnjih godina obnašao je i čast gradskog većnika u Splitu za selo Solin.

Dragi brate Marko! U amanet primamo sve ono, što si Ti voleo i radio nastavljajući Tvoje delo, jer smatramo da ćemo se tako najbolje odužiti Tvojoj uspomeni. Počivaj u miru na dužnost kao čovek, Jugoslaven i Sokol.

Slava Ti i hvala, brate Marko!

Zupa Sušak - Rijeka

BRLOG. — Masarikova proslava. Dana 10. marta o. g. Sokolska četa Brlog održala je skromnu proslavu prigodom 85. godišnjice života velikog Sokola i velikog prijatelja našega naroda predsjednika Češkoslovačke Republike brata Tome G. Masarika. — Proslava je počela u 11 sati pre podne, koju je otvorio tajnik čete br. Jovan I. Korleuša s vrlo lepim govorom o životu i radu velikog jubilarca. — Zatim naraštajac Iso D. Korleuša recituje: Drugi Tomi Masariku prigodom 85. godišnjice života. — Naraštajac Branko T. Vicić recituje pesmu »Ja sam Sokoban«, a naraštajac Jovo S. Karleuša deklamovao je pesmu »Plavome Jadranu«. — Nakon recitacija muški zbor sokolske čete jednoglasno i gromko otpjevao je »Hej Sloveni...«

Time je bila ova skromna, ali ipak svečana proslava svršena.

GOSPIĆ. — Rad u društvu. Pod starešinstvom brata senatora dr. Petra Zeca nastavlja naše Sokolsko društvo i u ovoj godini svoje sokolsko narodno delovanje. U ovoj je godini predviđen još intenzivniji i opsežniji rad u upravnom, prosvetnom i tehničkom odboru, kao i u glazbenom otketu. Upravni odbor, uglavnom, je ostao isti kao prešle godine, a isto tako, uz manje promene, i ostali odbori društva.

Napose ima prosvetni odbor u ovoj godini razgranati i široko zasnovani program rada. U njegovim okviru izabran je posebni odbor za rukovodjenje radom u mnogobrojnim sokolskim četama našeg društva, koje se iz dana u dan proširuje.

Osim toga prosvetni odbor ustanoviće je ove godine još i ove otiske: novionik, pevački i lutkarski. Nadamo se, da će naše društvo imati puno uspeha i da će rezultati rada odgovarati predviđenom bogatom programu.

MALINSKA. — Masarikova proslava. Malinska je dne 10. marta pr. podne, u dvorani hotela »Draga« po svom sokolskom društву svečano proslavila 85. godišnjicu života najvećeg živućeg Slovena, predsjednika Češkoslovačke Republike br. T. G. Masarika.

Akademija je otvorena pevanjem češkoslovačke i naše himne.

Nato je društveni prosvetar br. Radić u oduljem slobodnom govoru, koji je s pažnjom saslušan, ocrtao tople veze između našeg naroda i opštete, a Malinske napose, s bratskim češkoslovačkim narodom, i glavne momente iz života i rada velikog borca za pravdu i istinu, predsjednika Masarika, spominjući i njegove zasluge za Sokolstvo, a osobito rad na naš jugoslavenski narod pre i posle svetskog rata.

Br. Kremenić recitovao je lepu prigodnu pesmu ispevanu Masariku od sokolskog radnika br. dra Roki iz Krka.

Akademija je završena skladnim pevanjem naše državne himne i svečanske himne: »Hej Sloveni!«

MALOVAN. — Prosvetni rad Sokolske čete. Dana 14. decembra 1934 otvoren je za članove i članice analfabetski i viši tečaj. Uz analfabete uporedo se održava za pismene obuke iz svijet grana nauke i prirodoslovja, računstva, povesti, zemljovidova, zdravstva i t. d. Tečaj će se održava tri putetodno u Sokolani, a pohada je za 17 analfabeta i 25 pismenih. Tečaj će biti zavrsen 1. aprila o. g. Četa imade svoju Sokoliju u školskoj zgradi, koju je dobila na upotrebu od opštine Gračac. Tokom prošle godine u Sokolani načinjena je po samim članovima stalna pozornica, osnovan je diletantski zbor, i više puta su na istoj davani pozorišni komadi. Sada se osniva lutkarsko pozorište.

Dne 30 XII 1934 održala je četa svoju glavnu skupštinu, koja je bila izvanredno posećena i protekla u najlepšem redu. Jednoglasno je zaključeno, da se osnuje priredni odbor, otkaz, otsek za štendiju i streljački otsek. Izabrana nova uprava kako sledi: starešina i povernik na čelu, 10 venaca, delegacije Sokolskih društava Split i Kaštel Sućurac videli smo i predsednika Gradskog poglavarstva iz Splita g. inž. M. Kargotića na čelu brojne delegacije. Gradskog poglavarstva, čitav Solin i veliki broj pokojnikovih poštovalača iz Splita.

Pred Sokolskim domom zavitim u crniu zastala je tužna povorka. Tu se je starešina Sokolskog društva Solin brat dr. M. Žižić granuljivim i uzbudljivim rečima oprostio od pokojnika i ime društva Solin, dok je brat R. Čulić govorio u ime Sokobana Split. Nakon opela u crkvi na samom groblju u ime prijatelja i čitavog sela govorio je veoma dirljivo g. prof. dr. L. Katić.

I tako sahranje solinski Sokoli

zaviti na počasno mesto pokojnikovu

sliku, umetnički rad i poklon slikara

Paraća, pokojnikovog rođaka.

Ovi redovi ne bi bili potpuni kada ne bi istakli, da je brat Marko bio prvi ne samo na radu u Sokolu, jer se jednako nesebično i s ljubavlju zalažao za svaki narodni posao. Vredan zadrugar dugog godina je bio član uprave Seoske

potrebitno držanje župskog prosvetnog tečaja, jer ima 50 braće i sestara prosvetara, koji nisu pohađali nijedan prosvetni tečaj. Kako su prosvetari ujedno i redovno vode kategoriju dece, a većinom i naraštaja, kombinovaće se s prosvetnim tečajem i tehnički specijalno na vodnik naraštaja i dece, pa će se tako držati 10-dnevni tečaj za prosvetno i tehničko spremanje naših prosvetara-vodnika naraštaja i dece. Osim tega je zbor zaključio i držanje 3-dnevnog lutkarskog tečaja. S obzirom na loše kulturne prilike našeg sela zaključuje zbor, da se reformira »Sokolski vjesnik župe Varaždin« kako bi mogao izlaziti češće, biti jeftiniji i po stilu pristupačniji seljaku. Nadalje bi zaključeno, da se ponovno stavi saveznom prosvetnom zboru predlog, neka se izdaje podesan sokolski kalendar za selo i »Mala sokolska knjižnica«, jer je oskudica na podesnom štalu u selu tako velika, te bi daljnje odlaganje u ostvarenju tih potreba nanešlo nenađoknade stete.

D.

ČAKOVAC. — Masarikova proslava. Naše Sokolsko društvo održalo je 8 marta t. g. u 8 sati naveče u sočeljanju Masarikovu proslavu.

Pre same proslave održana je svečana sednica upravnog odbora u čast proslave Masarikove 85 godišnjice. Proslavu je otvorio brat starešina dr. Blažić Albin. Iza toga govorio je društveni prosvetar brat Brun Julije o životu Masarika. U svom govoru iscrpno je izneo velike zasluge Masarika za Sokolstvo. Prikazao je Masarika kao narodnog vodu, pedagoga i filantropa, kojega slave svi kulturni narodi van granica bratske Českoslovačke.

Prisutna braća i sestre su s interesom i pažljivo poslušala predavanje, zeleći u sokolskim srcima još dug život Velikog Brata, a na korist naših zajedničkih bratskih naroda i ideji slovenske sokolske uzajamnosti.

R.

VARAŽDIN. — Masarikova proslava. Sokolsko društvo Varaždin proslavilo je u nedjelju, 10 marta o. g. na skroman, ali ipak doličan način 85-godišnjicu rođenja prezidenta ČSR Tome G. Masarika. U 11 sati do podne bila je velika sokolska dvorana, koja je bila ukusno dekorisana, puna članova ovog društva, varaždinskih nadležnosti i naraštaja. Selo je otvorio starešina društva brat Novaković zanosnim pozdravnim govorom, iza kojeg je sledila českoslovačka himna, te lepa deklamacija brata Valdeca. Potom je brat dr. Rozgaj u oduljem predavanju iscrpno prikazao Masarika kao čoveka, učenjaka, narodnog vodu, političara, Slovence i Sokola. Selo je završila društvena fanfara svirkom vence českoslovačkih napeva. Sa sela poslan je časnom svečaru bratskog českoslovačkog naroda u pozdravni brzojav.

D.

VARAŽDIN. — Masarikova proslava. U nedjelju 10 marta ov. g. na svečani je način proslavljenja 85 godišnjice predsednika bratske Českoslovačke Republike brata Tome G. Masarika.

U ukusno dekorisanoj sokolani kupilo se je uz sve članstvo i brojno građanstvo. Nakon pozdravnog govoru brata starešine Novakovića, koji je snažnim rečima karakterisao lik velikog predsednika, otkrivala je društvena glazba českoslovačku himnu. Prigodnu pesmu odlično je deklamovao brat Valdeca.

Brat dr. Rozgaj održao je opširno i iscrpno predavanje o životu i radu jubilarca, istaknuvši sve važnije zasluge Masarikove za Čehoslovake, nas i za celokupno čovečanstvo. Glazba je rukovetom českoslovačkih pesama završila ovu dobitanstvenu proslavu, s koje je odaslan pozdravni brzojav predsednikovoj kancelariji.

VARAŽDIN — Dvodnevni župski tečaj. 9 i 10 marta održan je u Varaždinu dvodnevni župski tečaj za beogradске sletske veže. Tečaj je organizirao župski tehnički odbor pod vodstvom brata načelnika Z. Suligoja. Sestra načelnica Marija Štjeh i župski prednjak brat Peršić podučavali su tečajnike u vežbama za članove, članice te muški i ženski naraštaj. U tečaju bilo je 76 članova i 20 članica. Većina njih bili su na župski trošak.

B.

Zupa Zagreb

DOBOVA. — Predstave. Naš Sokol je u kratkom času vprizoril dve igre in sicer Špicarjevo čarobno igro »Pogumni Tonček«, ki jo je skrbno pripravila s sokolčki učiteljica s. Hanke ter ljudsko spevovoigro »Kakor stari, tako mladi« v režiji prosvetarja br. Vebleja. Obe igri sta po dvakrat napomnil gledališko dvoranu gostilničarja br. Kramarija. Vsakokrat je zabaval največ ob odmorih sokolski orkester pod vodstvom prednjaka br. Srećka Kovačića, klavirsko spremljavaju spevovige pa je odlično vršila s. Kovačić Rizika. Vsi igralci so se uživali v svoje uloge in jih dobro rešili. Lepo sliko vasi in pokrajine v ozadju je izvršil br. Bogović. Z zadnjo igro bo društvo

gostovalo v Brežicah v prostorijah brežiškega sok. društva. Poleg prosvetnega dela u društvu, ki predvideva za 12. maj veliko tečko okoliških pevskeh zborov, pa ne počiva delo v telovadnici pod vodstvom bratov Mlinarić in A. Križaneca, saj je za letos predviđen u Dobovi okrožni telovadni nastop.

IVANIĆ GRAD. — Prosvetni odbor. Novi prosvetar br. Josip Kelšin poveo je akciju, da se u Sokolskom društvu formira Prosvetni odbor. Na prvoj sednici je brat Kelšin obrazložio važnost prosvetnog rada u Sokolstvu. Konstituiran je sledeći prosvetni odbor: predsednik br. Josip Kelšin, tajnik, novinar i izvestilac za štampu brat Zlatko Najman, knjižničar brat Kelšin, članovi su odbora Franjo Mihun, dr. Cvjetko Krnjević, Edo Babić i sestra Štefanija Omerzo, te društveni načelnik br. Zvonko Rubetić. Zaključeno je, da se ovog proleća, čim otpočnu redovita vežbanja svih kategorija provere prosvetni rad u pogledu nagovora pred vežbačim kategorijama. Povedena je i akcija oko prikupljanja novih pretplatnika na »Sokolski glasnik« i Sokolsku štampu.

IVANIĆ GRAD. — Masarikova proslava. Nastojanjem prosvetnog odbora, Sokolsko društvo Ivanićgrad održalo je matineju u čast 85-godišnjice brata dra Tome G. Masarika, predsjednika ČSR. Matineja je održana 10 marta pre podne u gradanskoj školi. Prisustvovalo je tek 14 članova, zatim 30 športskih naraštajaca, te podmladak. Matineju je otvorio br. stareš. dr. Cv. Krnjević, a onda je naraštajka Ruža Krznarić, učenica grad. škole, deklamovala pesmu »Braći Čehoslovaci«. Nadalje je prosvetar br. Josip Kelšin održao predavanje o Slovenstvu i o Českoslovačkoj državi. Iza toga je br. Edo Babić predavao o životu, radu i o značenju dra Tome Masarika.

Z. N.

KUMROVEC. — Priredba. Dne 10 marta o. g. priredila je naša četa svoju priredbu sa sledećim programom: 1) Državna himna — pev. škol. deca sviju god.; 2) »Duni mi duni«, ritmička vežba — deca II., III. i IV god.; 3) »O javore, javore dvogl. pev. škol. deca sviju god.; 4) »Zagrebački služnik«, solo prizor — član čete S. Z.; 5) »Na plesu«, dijalog — škol. deca IV god., 6) »Barun Zamburlanović ili Deda Nerazumnoga Potrošljivca«, šaljivi igrokaz u jednom činu — članovi čete.

Celi program izveden je tačno i skladno na sveopšte zadovoljstvo prisutnih.

Nakon programa zahvalio je prisutima na posetu starešina Krajevac Ivan.

Od strane matičnog društva bio je prisutan brat dr. S. Iveković s još nekolikom članova.

Cesti prihod od ove prirede namenjen je za prehranu siromašne školske dece.

KLOŠTAR IVANIĆ. — III slet Moslavčkog sokolskog okružja. Zaključak zborna društvenih načelnika Moslavčkog sokolskog okružja o III okružnom sletu 8 i 9. junu o. g. u Kloštar Ivaniću je potvrđen po upravi i tehničkom odboru Sokolske župe Zagreb. Na okružnom sletu je obvezatno sudjelovanje 7 sokolskih društava i 17 sokolskih četa tog okružja. Očekuje se i dolazak ostalih društava van Moslavčkog okružja, a napose društva Zagreb, te jedinica Križevačkog okružja župe Bjelovar. Prigodom sleta Sok. društvo Kloštar Ivanić slavi petgodišnjicu svog opstanka i posvetu svoje nove društvene zastave. U vezi s tim jubilejom sve kategorije društva Kloštar Ivanić nastupiće sa simboličkom vežbom, koju je napisao, odnosno sastavio br. Milan Janković (Zagreb I). Sok. društvo Kloštar Ivanić je preuzeo poslove za održanje sleta. Izabran je centralni sletski odbor i to predsednik br. Mr. Drago Šipuš, potpredsednik br. Slavko Frketić, nač. okružja br. Srećko Biluš, zamjenik načelnika br. Slavo Janeš, tajnik br. Žerjavić Josip, te predsjednik za propagandno novinarski odbor Zlatko Najman. Dalje su izabrani sletski pododbori i to gradevni braća Miškić Vladimir, Kvaternik Valent, Lisac D. i Jurkin Stj., finansijski Frketić, Žerjavić, Drk i Kvaternik; stanbeni braća Hajdina N., Panthik S. i Drempetić; prehranbeni braća Rotkvić V., Miškić K., Hajdina F. i Miškić Vl.; novinarsko-propagandistički Najman Zl., Kajko Zv., Žerjavić J. i Lisne J. Zatim su izabrani još neki manji odsjeti, kao lekari (dr. Dobrolo) i t. d. Sletski odbor, kao i pododbori, otpočeo je radom. Sletište biće uređeno na sajamatu. Sve pripreme su u toku. Ovih dana razasani su poziv svim društvenim i četama, kojim se razlaže važnost III okružnog sleta moslavčkog okružja, koji će biti velika manifestacija sokolske misli i naše snage. Z. N.

ZAGREB 3. — Prednjački tečaj. U našem se društvu već odavna osećala potreba većeg broja prednjaka. Načelništvo je mislio već u prešloj godini, i to svršetkom godine, da otvari prednjački tečaj, no zauzeto drugim korisnim radom za društvo nije došpelo da izvrši svoj naum. Odmah nakon glavne skupštine društva objavljeno je načelništvo društva poziv vežbajućem članstvu, da posveti svu svoju brigu u prvom redu pozorišno-lutkarskom otseku, u drugom redu večernom otseku te naraštajskom otseku. Jedna od glavnih zadaća biće i u ovoj godini održanje dobrih veza i upućivanje u sokolski rad naših četa, nadalje najuža saradnja s prednjačkim zborom i načelništvo sa svrhom da prednjake što više usposobi za aktivni prosvetni rad.

U svrhu da sve nove članove poduči o sokolskim dužnostima i zadatacima, DPO prirediće prve dne aprila društvenu idejnu školu, koja će trajati sedmice dana, svakog dana dva sata.

Pozorišno-lutkarski otsek nastupio je po prvi put u dvorani u Solovljevu ulici s lutkarskim pozorištem i komandom »U carstvu patuljaka« od brata Mladenom Širole. Uspeh je bio dobar. S jednim prizorom istog komada nastupio je prilikom župskog lutkarskog tečaja te pokazao tečajcima u kratko način kretanja lutaka te uredaj prenosne pozornice. 17. marta nastupio je s istim komadom kod bratskog društva Sokol 6 u veliko veselje sokolske dece i naraštaja tog društva. Sprema se drugi komad: »Kiča Sokolić i Gvozden Zub.«

Sahovski otsek, koji je osnovan po

bratu Ačimoviću, pokazao se za vreme

kratkog svog trajanja veoma agilnim.

Priredene su do sada 4 utakmice sa

šahistima Sokola Zagreb 1, dve utakmice sa šahistima Sokola Zagreb 6 te jedna utakmica sa šahistima emigrantskog društva »Istra«.

Rad uprave usmeren je na to, da društvo pribavi dovoljna sredstva za uzdržavanje triju vežbališta (dvorana) i jednog letnjeg vežbališta. Posebna zadaća uprave je u tome, da organizuje sabiranje prinosu među članstvom za gradnju doma. U tom svom radu, društvena uprava nalazi kod članova dovoljno razumevanja, pa postoji nade, da će naše društvo krajem godine moći pokazati na najlepše uspehe, budući svi članovi jednodušno prihvatali poziv na što užu saradnju.

V. M. A.

ZAGREB 6. — Akademija. Naše društvo održalo je 3. marta u vežbalištu na Selskoj cesti pred dupkom punom dvoranom roditelja i prijatelja Sokolstva svoju dečju akademiju, koja je vrlo lepo uspela. Akademiju je otvorio načelnik društva br. Stj. Kušar spomenuvši u svom govoru Blaženopočivšeg Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja, koji je još pred godinu dana razdragan gledao u istoj dvorani predstavu dece obdanu medu kojom je bio lep broj i naše sokolske dece. Zatim je pozdravio našu uzdanici, našeg Mladog Kralja Petra II, što su slušao pažljivo saslušali i prihvatali s gromkim Zdrav!

Posle uvodnog govora sledio je program od 16 točaka u kojima su se izredali počam od najmlađih Sokolica s lakin elementarnim vežbama pa do mladog naraštaja muškog i ženskog s ritmičkim sastavom od br. D. Jegera pa da na koncu završi muški mlađi naraštaj vežbom s drvenom puškom od br. Brkića, koju su deca odvezbala po nosnim živim kretnjama kao pravi mali vojnici.

Ovo je već treća akademija u dve godine opstanka ovoga društva.

Osim ove akademije društvo održaje redovno svake subote idejnu i druga razna predavanja, a 12 i 19. marta održao je br. dr. Chloupek predavanje s filmom o zaraznim spolnim bolestima, posebno za mušku, a posebno za žensku i građanstvo okoline, koje se sastoji u glavnom iz siromašnijeg sloja naroda. U društvu je lutkarsko pozorište. Jednu lutkarsku pozorišnu predstavu priredilo je 17. marta Sokolstvo Zagreb 3, na kojoj je bio oko 600 stotina dece.

Naše društvo radi i postepeno razvija se u jednom novom delu grada, koji je do danas bio prilično nepristupačan i s nerazumevanjem gledao na naš sokolski rad. U svom dvogodišnjem radu društvo je ipak uspelo da si odesvi i odgoji lep broj svoje publike, doduše siromašne, ali koja već sada uviđa koristan rad našega društva i Sokolstva. Pa i ona publike i pojedinci, koji još do pred kratko vreme nisu hteli ni čuti za Sokol, danas prilaze sve više i više s poverenjem u naše redove. Nema sumnje, mnoge od ovih je potakla i naša velika narodna tragedija.

Naš rad nije lak, ali uz mnogo strpljivosti on će biti plodonosan za našu narodnu stvar.

St. Kr.

Preporučamo tvrtke, koje oglašuju u Sokolskom glasniku!

Diskose, koplija, kugle i lopte
najusavršenije dobavlja
TVORNICA GIMNASTIČKE SPRAVE
J. ORAŽEM RIBNICA
NA DOLENJSKEM

Vse tiskovine za sokolska društva, potrebne knjige za sokolske knjižnice, vabila, letake, lepake za sokolske prireditve Vam izdaje Učiteljska tiskarna. Tiska šolske, mlađinske, leposlovne in znanstvene knjige, časopise, revije, vizitke, bloke, račune, jedilne liste, posmrtnice in mlađinske liste. Ilustrira knjige v eno- in večbarvnom tisku. / Lastna tvorница šolskih zvezkov. Knjigoveznica. Oddelek za učila z velikim zalogom slik naših velmož

KNJIGARNA V LJUBLJANI PODRUŽNICA V MARIBORU
Tyrševa ulica štev. 44
UČITELJSKA TISKARNA
V LJUBLJANI, FRANČIŠKANSKA 6

52-14

JUGOSLOVENSKA SOKOLSKA MATICA

u Ljubljani

registrirana zadruga s ograničenim jamstvom

opskrbljuje u smislu čl. 2 svojih pravila sve sokolske organizacije

u zemlji sa svim potrepštinama, koje su potrebne za izvajanje programa i za postignuće ciljeva našega Sokolstva.

Izdaje i raspšrčava tiskalice, knjige i brošure sokolsko-programatsk